

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อสร้างหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย ตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการออกแบบโครงสร้างพื้นฐานของหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

1. การสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตร

1.1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตรจากการสัมภาษณ์

1.2 การสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตรจากการตอบแบบสอบถาม

1.3 การสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตรจากการตรวจเอกสารและค้นคว้าเพิ่มเติม

2. การออกแบบโครงสร้างพื้นฐานของหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินคุณภาพหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยขั้นตอนที่ 1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการออกแบบ โครงสร้างพื้นฐานของหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

การสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตร

1. การสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตรจากการสัมภาษณ์คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยในเรื่อง (1) นโยบายการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาโทและความคิดเห็นต่อหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว (2) คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทที่พึงประสงค์สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว (3) แนวโน้มกรอบทิศทางของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว และ (4) แนวโน้มเนื้อหาสาระในสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

ผลการวิจัยจากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตรด้วยการสัมภาษณ์คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย คณบดีคณะศิลปศาสตร์ และหัวหน้าสาขาวิชาธุรกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยว จำนวน 6 คน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ปรากฏผล ดังนี้

1.1 ประเด็นข้อคำถาม (1) นโยบายการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาโทและความคิดเห็นต่อหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

- ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1: การพัฒนาหลักสูตรปริญญาโทต้องคำนึงถึงความสอดคล้องของศักยภาพและอุปทานของมหาวิทยาลัยกับอุปสงค์ของตลาดแรงงาน และยังเป็น การส่งเสริมให้บุคลากร ได้พัฒนาตนเองตามความถนัดและสอดคล้องกับหลักสูตรที่จะพัฒนาในอนาคต หลักสูตรควรสร้างให้มีลักษณะเฉพาะ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวควรได้รับพัฒนาและควรเป็นหลักสูตรที่มีลักษณะเฉพาะตัวที่เน้นและ แสดงให้เห็นถึงความเป็นไทย ความเป็นอุตสาหกรรมอาคันตุกะสัมพันธ์ (hospitality) และการให้บริการที่อบอุ่นแบบไทย (Thai touch) ทั้งนี้ เพื่อสร้างและเจาะกลุ่มผู้เรียนเฉพาะกลุ่ม (niche)

- ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2: การพัฒนาหลักสูตรปริญญาโทต้องสอดคล้องกับความต้องการของสังคมอย่างแท้จริง เพื่อไม่ให้เกิดการลงทุนที่ไม่เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ ทั้งนี้ยังต้องคำนึงถึงศักยภาพของมหาวิทยาลัยประกอบเป็นสำคัญด้วย การพัฒนาควรต้องเติมเต็มหลักสูตรที่มีในระดับปริญญาตรี เพราะจะทำให้การพัฒนาเกิดความต่อเนื่อง หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว เป็นหลักสูตรที่ควรได้รับการพัฒนา เพราะสอดคล้องกับความต้องการของมหาวิทยาลัยและสังคม หลักสูตรควรสร้างให้มีความเด่นเฉพาะ ไม่ใช่สร้างตามกระแสนิยมและควรเน้นการสร้างหลักสูตรที่คำนึงถึงบริบทและสภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวของประเทศเป็นหลัก

- ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3: การจัดทำหลักสูตรปริญญาโทควรสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและตอบสนองตลาดแรงงาน หลักสูตรต้องพัฒนาให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ว่าจ้างบัณฑิตตลอดจนสังคมและประเทศชาติ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวจึงถือได้ว่าตอบสนองได้ทั้งสองประเด็นที่กล่าวมา ทั้งนี้หลักสูตรควรสร้างให้มีความโดดเด่น เน้นความเป็นไทย ให้ผู้เรียนเกิดความภูมิใจ ความศรัทธาในทรัพยากรการท่องเที่ยวของประเทศ เพื่อจะได้เกิดมโนทัศน์การจัดการอย่างยั่งยืน

- ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4: การพัฒนาหลักสูตรใหม่ต้องไม่ใช่เป็นการพัฒนาตามกระแสนิยมโดยไม่คำนึงถึงศักยภาพของมหาวิทยาลัย หลักสูตรทุกหลักสูตรตลอดจนผู้เข้าศึกษาต้องเป็นทรัพยากรของมหาวิทยาลัยมิใช่ภาระของมหาวิทยาลัย การพัฒนาหลักสูตรต้องคำนึงถึงองค์ความรู้ในศาสตร์นั้น ต้องพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวควรพัฒนาขึ้น เพราะมหาวิทยาลัยมีหลักสูตรทางการท่องเที่ยวในระดับปริญญาตรี และยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ทางการท่องเที่ยว

- ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5: หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นควรมีความสอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของประเทศ ตลอดจนนโยบายและทิศทางการพัฒนาของมหาวิทยาลัย หลักสูตรควรมีจุดเด่นและใช้ทรัพยากรของมหาวิทยาลัยที่มีอยู่ให้คุ้มค่า ตลอดจนส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองเพื่อรองรับหลักสูตรใหม่ที่จะมีขึ้น หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว ควรได้รับการพัฒนา เพราะมหาวิทยาลัยมีการเรียนการสอนหลักสูตรดังกล่าวในระดับปริญญาตรีอยู่แล้ว หลักสูตรควรเปิดสอนเป็นภาคค่ำหรือเสาร์-อาทิตย์ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประกอบอาชีพในขณะที่ศึกษาต่อและใช้ประสบการณ์ทำงานมาประกอบการเรียนได้

- ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6: การพัฒนาหลักสูตรต้องสอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย หลักสูตรควรตอบสนองอุปสงค์ทางทรัพยากรมนุษย์ของประเทศในศาสตร์หรือสาขาต่างๆ ได้จริง หลักสูตรควรเป็นทางเลือกให้บุคคลที่สนใจทางด้านการจัดการการท่องเที่ยวเข้าศึกษาได้เพื่อเป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษาให้กว้างขวางขึ้น หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว เป็นหลักสูตรที่ควรได้รับการพัฒนา เพราะความต้องการบุคลากรในระดับการจัดการยังคงมีอยู่ และอุตสาหกรรมท่องเที่ยวก็ยังคงเป็นอุตสาหกรรมหลักที่สร้างรายได้ให้ประเทศ

จากการสัมภาษณ์ ประเด็นข้อคำถาม (1) นโยบายการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาโทและความคิดเห็นต่อหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนมีความคิดเห็นตรงกันว่า นโยบายการพัฒนาหลักสูตรปริญญาโทควรพิจารณาถึงความสอดคล้องในด้านอุปสงค์หรือความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศกับศักยภาพของมหาวิทยาลัยในการตอบสนองความต้องการมิใช่พัฒนาหลักสูตรขึ้นตามกระแสนิยมเพียงอย่างเดียว ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 และคนที่ 5 ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่จะพัฒนา ส่วนความคิดเห็นต่อหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนเห็นควรว่าหลักสูตรควรได้รับการพัฒนา เพราะเป็นการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ต่อจากปริญญาบัณฑิตที่มีอยู่ และยังคงตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 2 และ 3 ได้เน้นให้มีลักษณะเด่น หรือเฉพาะของการสร้างหลักสูตรด้วยการส่งเสริมเอกลักษณ์ความเป็นไทยและทรัพยากรการท่องเที่ยวของประเทศ

1.2 ประเด็นข้อคำถาม (2) คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทที่พึงประสงค์สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

- ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1: มีความรู้อย่างถ่องแท้ในสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาและรอบรู้ในศาสตร์ต่างๆ ด้วย ตลอดจนสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในการทำงานได้ มีวุฒิภาวะด้านความคิดและอารมณ์ รวมถึงภาวะผู้นำ มีหลักการหรือทฤษฎี (theory based) ในการทำงาน รู้จักคิดวิเคราะห์ ค้นคว้าและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีความซื่อสัตย์ จริยธรรม จรรยาบรรณในการประกอบอาชีพรวมถึงการดำเนินชีวิต มีมโนทัศน์ทางการจัดการการท่องเที่ยวโดยเฉพาะในเรื่องการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ตลอดจนผลกระทบจากการจัดการการท่องเที่ยว

- ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2: มีความรู้ในศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษา โดยสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะการบริหารงานที่เป็นระบบ มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ มีคุณธรรม จรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ มีความคิดเชิงระบบในการแก้ปัญหา ใฝ่รู้ค้นคว้าตลอดเวลา เข้าใจในองค์ประกอบที่สำคัญของการท่องเที่ยวและสามารถจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืนได้

- ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3: สามารถการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ สามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลงได้ มีคุณธรรมในการทำงานและประกอบวิชาชีพ สามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในการทำงานได้ ค้นคว้าตลอดเวลา และรู้จักการค้นคว้าด้วยตนเอง มีความเป็นผู้นำที่สามารถจัดการทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมได้

- ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4: มีทักษะต่างๆในเชิงพัฒนา ได้แก่ ทักษะในการคิดวิเคราะห์ ทักษะในการสังเคราะห์ ทักษะในการคิดสร้างสรรค์ และทักษะพื้นฐานทางด้านวิจัยที่นำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ ใฝ่รู้ รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริตมี ทฤษฎีและหลักการจัดการที่เป็นระบบ ซึ่งเป็นฐานสำคัญในการทำงานและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ เข้าใจกระบวนการที่ทำให้การท่องเที่ยวยั่งยืน มีสังกัดของระบบการท่องเที่ยวอย่างถ่องแท้

- ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5: มีความเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาได้ มีทักษะการสื่อสารที่ดี รวมถึงมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถเชื่อมโยงและประยุกต์หลักความรู้ไปสู่การทำงานได้ รู้จักแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เข้าใจภาพรวมของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

- ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6: มีภาวะผู้นำสามารถให้คำแนะนำ แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ได้มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการณ์ต่างๆ ได้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการณ์ต่างๆ ได้ ใฝ่เรียนรู้ข้อค้นพบใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ เสาะหาความรู้ได้ด้วยตนเอง มีความซื่อสัตย์ สุจริต สามารถวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้

จากการสัมภาษณ์ ประเด็นข้อคำถาม (2) คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทที่พึงประสงค์สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนให้ความคิดเห็นตรงกันว่าคุณลักษณะทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทต้องมีคุณธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถเรียนรู้จากการค้นคว้าได้ด้วยตนเอง ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 3 5 และ 6 ได้ให้ข้อคิดเห็นในคุณสมบัติของการมีภาวะผู้นำ ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 2 3 และ 5 ได้เน้นคุณสมบัติของการนำความรู้ที่ศึกษาไปประยุกต์ใช้ได้ในการทำงาน ได้ให้ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5 และ 6 มีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติในการสื่อสาร โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ คุณสมบัติในประเด็นของการแก้ปัญหาผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 3 และ 5 ยังให้ความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญ ส่วนคุณสมบัติในประเด็นความรู้ ความสามารถทางด้านการจัดการการท่องเที่ยว ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 2 4 และ 6 ได้ให้ความคิดเห็นในเรื่องความรู้ในการจัดการการท่องเที่ยวให้ยั่งยืน ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 4 และ 5 ได้ให้ความคิดเห็นเรื่องของการเข้าใจในมโนทัศน์ขององค์ประกอบการท่องเที่ยว ทั้งนี้ คุณสมบัติบางประการที่ผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนได้ให้สัมภาษณ์ คือ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะพื้นฐานทางการวิจัย ทักษะการบริหารงานที่เป็นระบบ ทักษะการแก้ปัญหาและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

1.3 ประเด็นข้อคำถาม (3) แนวโน้มกรอบทิศทางของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

- ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1: หลักสูตรต้องสร้างให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความเป็นนักวิชาการและนักวิชาชีพ ต้องสร้างให้ผู้เรียนมีความคิดเชิงวิจัย (research mind) เพราะการตระหนักถึงปัญหาจะนำไปสู่การค้นหาคำตอบทางแก้ปัญหา ซึ่งการคิดเชิงวิจัยสามารถช่วยทำให้การแก้ปัญหาเป็นระบบและเสริมสร้างความคิดในเชิงตรรกะอีกด้วย ควรใช้การเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการวิจัยโดยเน้นเชิงประยุกต์สอดคล้องในทุกรายวิชา บรรยายภาศในการเรียนการสอนต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นที่มีหลักการหรือทฤษฎีสนับสนุน รายวิชาควรมีความทันสมัยและนำสมัยที่จะไปใช้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

- ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2: หลักสูตรควรให้ความสำคัญต่อการเป็นนักวิชาชีพที่รู้จักการนำความรู้ไปใช้หรือกล่าวอีกในหนึ่งต้องเป็นนักปฏิบัติ (practitioner) ที่นำความรู้ในเชิงวิชาการไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง ควรใช้พื้นฐานของกระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และแก้ปัญหา ควรให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะที่สำคัญ

คือ การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การสรุป และการบูรณาการ การจัดสร้างรายวิชาต้องคำนึงถึงสาระที่สำคัญและผู้สำเร็จการศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้

- ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3: หลักสูตรควรมุ่งความเป็นนักวิชาการ โดยเน้นการวิจัยที่ประยุกต์และการมีส่วนร่วมในการวิจัยหรือ PAR การเรียนการสอนต้องไม่ให้เป็น การรับฟังคำบรรยายอย่างเดียว ผู้เรียนควรมีบทบาทในลักษณะ active ซึ่งอาจนำ active learning (การเรียนการสอนแบบให้คิดค้นลงมือกระทำด้วยตนเอง) มาใช้ ต้องเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความคิดและกล้าแสดงความคิดเห็น ส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมมือกันเรียนรู้ผสมผสานกับให้ศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง การสร้างรายวิชาต้องจัดลำดับความสำคัญและคำนึงถึงความต่อเนื่องตลอดจนสนองตอบต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตร รวมทั้งเนื้อหาไม่ล้าสมัย

- ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4: หลักสูตรต้องสร้างให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นทั้งนักวิชาชีพและนักวิชาการในแง่ของการใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง หลักสูตรต้องทำให้ผู้เรียนมีความคิดเชิงวิจัย (research mind) เพราะการวิจัยเป็นเครื่องมือในการสร้างองค์ความรู้เพื่อผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ที่ได้มาจัดการ (knowledge management) และนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง วิธีการเรียนการสอนตลอดจนรายวิชาที่สร้างขึ้นต้องทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การสร้างรายวิชาไม่ควรมุ่งเน้นเนื้อหาสาระจนขาดกระบวนการและทักษะเชิงพัฒนาที่จำเป็น

- ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5: หลักสูตรควรเน้นระดับการจัดการและให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับการทำงานในอนาคตได้ ควรให้ผู้สำเร็จการศึกษากลายเป็นทั้งนักวิชาการและนักปฏิบัติหรือนักวิชาชีพ ผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีความคิดเชิงวิทยาศาสตร์ หลักสูตรจึงต้องส่งเสริมให้ทำวิจัยได้และใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย รวมทั้งสามารถให้คำแนะนำดูแลงานวิจัยให้ผู้อื่นได้ ไม่ควรเน้นเนื้อหาสาระมากเกินไปจนขาดกระบวนการเรียนการสอนที่ดี ควรกระตุ้นให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ รายวิชาต้องจัดให้ศึกษาตามความสำคัญและทันต่อการนำไปใช้จริง

- ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6: หลักสูตรควรสร้างให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง ด้วยการผสมผสานทั้งวิชาชีพและวิชาการ ควรใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือที่นำไปสู่ความเป็นนักวิชาชีพและวิชาการ การปรับสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนต้องเอื้อให้เกิดการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล การสร้างรายวิชาควรมีเนื้อหาที่ทันสมัยและเข้ากับสภาพการณ์จริงของประเทศหรืออุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยตลอดจนนำไปประยุกต์ใช้ได้

จากการสัมภาษณ์ ประเด็นข้อคำถาม (3) แนวโน้มกรอบทิศทางของหลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนให้ความคิดเห็นตรงกันว่ากรอบทิศทางของหลักสูตรควรพัฒนาหลักสูตรให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความเป็นทั้ง นักวิชาการและนักวิชาชีพ โดยใช้แนวคิดในการวิจัย (research approach) และกระบวนการวิจัยในการเรียนการสอน ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 และ 4 ได้เน้นการสร้างผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเชิงวิจัย (research mind) เพราะความคิดเชิงวิจัยเป็นฐานสำคัญในการสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 ได้มุ่งเน้นการวิจัยที่ประยุกต์และการมีส่วนร่วมในการวิจัยด้วย นอกจากนี้ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5 ยังได้ให้ความคิดเห็นว่า มิใช่เพียงทำวิจัยได้อย่างเดียวแต่ต้องให้คำแนะนำและดูแลงานวิจัยได้ด้วย ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 4 5 และ 6 ได้ให้ข้อคิดเห็นการพัฒนาหลักสูตรที่ต้องให้ผู้สำเร็จการศึกษานำความรู้ที่ศึกษาไปประยุกต์ใช้ได้ในการทำงาน ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 2 3 และ 5 ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องบรรยากาศการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมทักษะการคิด และการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน ในประเด็นของการสร้างรายวิชา ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนได้แสดงข้อคิดเห็นว่าควรจะทันสมัย ศึกษาแล้วสามารถทันต่อการนำไปใช้ โดยผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 ยังให้ความคิดเห็น ว่า ต้องคำนึงถึงความสำคัญและความต่อเนื่องของรายวิชาอีกด้วย

1.4 ประเด็นข้อคำถาม (4) แนวโน้มเนื้อหาสาระในสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

- ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1: สาระที่ต้องให้ศึกษาสาระที่ต้องให้ศึกษา คือ ระบบการท่องเที่ยว วิทยวิธีการวิจัย การจัดการแบบยั่งยืน กลยุทธ์ทางการตลาด สาระอื่นๆ ควรจัดให้ผู้เรียนศึกษาตามความสนใจและจำเป็นต่อการนำไปใช้ ภาษาต่างประเทศควรเน้นภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นหลัก

- ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2: สาระที่จำเป็น ได้แก่ ระบบการท่องเที่ยว วิทยวิธีการวิจัย กลยุทธ์ทางการตลาด (ที่มุ่งเน้นกลยุทธ์และแนวคิดอย่างยั่งยืน) สาระที่จัดเป็นทางเลือกก็ควรให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ สาระภาษาอังกฤษควรเป็นภาษาที่เน้นแนวการสื่อสาร

- ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3: สาระที่ควรจัดเป็นพื้นฐานได้แก่ ระบบการท่องเที่ยว วิทยวิธีการวิจัย กลยุทธ์ทางการตลาด การจัดการแบบยั่งยืน อาจให้ผู้สำเร็จการศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ทางการท่องเที่ยวหรือสำเร็จการศึกษาปริญญาตรีต่างสาขาศึกษาบางรายวิชาเพื่อเป็นการปรับพื้นฐาน ภาษาอังกฤษอาจจัดเป็นรายวิชาเสริมและเน้นการสื่อสาร

- ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4: สาระที่ควรจัดเป็นพื้นฐานได้แก่ ระบบการท่องเที่ยว วิทยวิธีการวิจัย การจัดการแบบยั่งยืน กลยุทธ์ทางการตลาด ภาษาต่างประเทศต้องมุ่งเน้นให้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารและเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

- ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5: สาระที่ต้องจัดให้ผู้เรียนเป็นรายวิชาบังคับ คือ วิทยวิธีการวิจัย ระบบการท่องเที่ยว การจัดการแบบยั่งยืน ภาษาต่างประเทศ สำหรับสาระอื่นๆ ควรให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจและเปิดให้ผู้เรียนเรียนได้

- ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6: สาระที่ควรจัดเป็นพื้นฐานได้แก่ ระบบการท่องเที่ยว วิทยวิธีการวิจัย การจัดการแบบยั่งยืน กลยุทธ์ทางการตลาด สาระอื่นๆ ควรจัดให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัดหรือสนใจและจำเป็นต่อการนำไปใช้

จากการสัมภาษณ์ ประเด็นข้อคำถาม (4) แนวโน้มเนื้อหาสาระในสาขาวิชา การจัดการการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนให้ความคิดเห็นตรงกันว่าสาระที่ควรจัดเป็นพื้นฐานได้แก่ ระบบการท่องเที่ยว วิทยวิธีการวิจัย การจัดการแบบยั่งยืน และกลยุทธ์ทางการตลาด โดยผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5 ได้แสดงความคิดเห็นว่า ภาษาต่างประเทศก็ควรเป็นวิชาพื้นฐานด้วย สำหรับสาระอื่นๆ ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 2 5 และ 6 เห็นว่าควรจัดให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ ภาษาต่างประเทศและภาษาอังกฤษ ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 2 3 และ 4 ให้ความคิดเห็นว่าเป็นแนวการสื่อสาร สำหรับรายวิชาบางรายวิชาในระดับปริญญาตรีอาจจัดให้ผู้สำเร็จการศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ทางการท่องเที่ยวหรือสำเร็จการศึกษาปริญญาตรีต่างสาขาได้ศึกษาบางรายวิชาเพื่อเป็นการปรับพื้นฐานทั้งนี้เป็นการคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตรจากการสัมภาษณ์ ในข้อ 1 ผู้วิจัยได้สรุปผลทั้ง 4 ประเด็นที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรต่อไป ดังนี้

(1) นโยบายการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาโทและความคิดเห็นต่อหลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

นโยบายการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาโทของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน กล่าวคือ ผลิคมหาบัณฑิตเข้าสู่อุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยมหาบัณฑิตต้องมีความรู้ มีความสามารถในการปฏิบัติงาน นำความรู้ไปใช้ในการ

ทำงานได้ ส่วนการพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (Master of Arts) สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว (Tourism Management) นับว่าเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ต่อจากระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยได้ทำการเปิดการเรียนการสอนอยู่ และยังคงคล้องกับตัวนโยบายการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาโทของมหาวิทยาลัยที่มีเป้าประสงค์เพื่อสนองตอบอุปสงค์ของตลาดแรงงานซึ่งหลักสูตรนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตจะเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบต่อไป

(2) คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทที่พึงประสงค์สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

คุณลักษณะทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทพึงมี คือ คุณธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ กล่าวคือ มีความซื่อสัตย์ สุจริตในวิชาชีพ ตลอดจนเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและงานที่ปฏิบัติ มีความเป็นผู้นำและสามารถสร้างและนำทีมงานได้ ใฝ่รู้ศึกษาตลอดเวลา ส่วนทักษะที่จำเป็น ได้แก่ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะทางการวิจัย ทักษะการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทางด้านความรู้ ความสามารถทางด้านการจัดการการท่องเที่ยวนั้น ความเข้าใจและเห็นภาพรวมหรือมโนทัศน์ขององค์ประกอบต่างๆ ของการท่องเที่ยว และความรู้ในเรื่องการจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนจัดเป็นพื้นฐานสำคัญที่นำไปสู่ความสามารถในการจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนได้

(3) แนวโน้มกรอบทิศทางของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

กรอบทิศทางของหลักสูตรมุ่งหมายให้ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว เป็นนักวิชาการและนักวิชาชีพ กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีความรู้ ทฤษฎีและหลักการทางการจัดการการท่องเที่ยวไปประยุกต์ใช้ในงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้แนวคิดทางการวิจัยเป็นพื้นฐานนำไปสู่ความเป็นนักวิชาการ ดังนั้น การออกแบบหลักสูตรต้องให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้ศึกษาเนื้อหาสาระพื้นฐานที่จำเป็นของศาสตร์ทางการจัดการการท่องเที่ยว การเรียนการสอนมุ่งเน้นการแสวงหาความรู้ พัฒนาความรู้ด้วยกระบวนการวิจัย มีการทำวิจัย การศึกษางานวิจัย งานค้นคว้าอิสระ การทำโครงการ และกรณีศึกษา ตลอดจนการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสร้างรายวิชาต้องคำนึงถึง ความสำคัญ ขอบข่าย ลำดับการเรียนรู้และความต่อเนื่องของรายวิชา

(4) แนวโน้มเนื้อหาสาระในสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

เนื้อหาสาระที่จำเป็น กล่าวคือ นำไปสร้างรายวิชาที่จำเป็นต้องศึกษาหรือรายวิชาบังคับ ได้แก่ ระบบการท่องเที่ยว วิถีวิทยาการวิจัย การจัดการแบบยั่งยืน และกลยุทธ์ทางการตลาด

2. การสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตรจากตอบแบบสอบถามของผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวไทย ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว ผู้สอนและบัณฑิตในสาขาวิชาธุรกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ในเรื่องข้อมูลทั่วไป (2) คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทที่พึงประสงค์สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว (3) แนวโน้มกรอบทิศทางของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว และ (4) แนวโน้มเนื้อหาสาระในสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

ผลการวิจัยจากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตรจากการตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 191 ชุด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน/ร้อยละ n=191/(100.00)
เพศ		
ชาย		73 (38.22)
หญิง		118 (61.78)
อายุ		
20 – 25 ปี		42 (21.99)
26 – 30 ปี		56 (29.32)
31 – 35 ปี		53 (27.75)
36 – 40 ปี		19 (9.95)
41 – 45 ปี		6 (3.14)
46 ปีขึ้นไป		15 (7.85)

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน/ร้อยละ n=191/(100.00)
ระดับการศึกษาสูงสุด	
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ/ชั้นสูงหรือเทียบเท่า	6 (3.14)
ปริญญาตรี	156 (81.68)
ประกาศนียบัตรบัณฑิต	0 (0.00)
ปริญญาโท	29 (15.18)
ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง	0 (0.00)
ปริญญาเอก	0 (0.00)
ระยะเวลาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยว อุตสาหกรรมท่องเที่ยว หรือ การศึกษาทางการท่องเที่ยว	
น้อยกว่า 5 ปี	49 (25.65)
5 – 10 ปี	78 (40.84)
11 – 15 ปี	47 (24.61)
16 – 20 ปี	11 (5.76)
มากกว่า 20 ปี	6 (3.14)
บทบาทที่เกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องกับหลักสูตรทางการท่องเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
บัณฑิตที่จบการศึกษาจากหลักสูตร	141 (62.39)
ผู้ว่าจ้าง/นายจ้างของบัณฑิตที่จบหลักสูตร	59 (26.11)
ผู้กำกับดูแลการบริหารจัดการหลักสูตร	4 (1.77)
ผู้จัดทำ ปรับปรุง หรือพัฒนาหลักสูตร	9 (3.98)
อาจารย์ประจำ อาจารย์พิเศษ หรือวิทยากรในหลักสูตร	13 (5.75)
อื่นๆ (โปรดระบุ.....)	0 (0.00)

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 61.78) มากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 38.22) โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุอยู่ในช่วง 26 – 30 ปี (ร้อยละ 61.78) รองลงมามีอายุอยู่ในช่วง 31 – 35 ปี (ร้อยละ 27.75) อายุอยู่ในช่วง 20 – 25 ปี (ร้อยละ 21.99) อายุอยู่ในช่วง 36 – 40 ปี (ร้อยละ 9.95) อายุ 46 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 7.85) และ อายุอยู่ในช่วง 41 – 45 ปี (ร้อยละ 3.14) ตามลำดับ

ส่วนระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 81.68) รองลงมาเป็นระดับปริญญาโท (ร้อยละ 27.75) และประกาศนียบัตรวิชาชีพและ/หรือวิชาชั้นสูงหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 27.75) ตามลำดับ

ด้านระยะเวลาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยว อุตสาหกรรมท่องเที่ยว หรือการศึกษาทางการท่องเที่ยว นั้น ช่วงเวลา 5 – 10 ปี (ร้อยละ 40.84) รองลงมา ช่วงเวลาน้อยกว่า 5 ปี (ร้อยละ 25.65) ช่วงเวลา 11 – 15 ปี (ร้อยละ 24.61) ช่วงเวลา 16 – 20 ปี (ร้อยละ 5.76) และช่วงเวลามากกว่า 20 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 3.14) ตามลำดับ

บทบาทที่เกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องกับหลักสูตรทางการท่องเที่ยว ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นบัณฑิตที่จบการศึกษาจากหลักสูตร (ร้อยละ 62.39) ผู้ว่าจ้างหรือนายจ้างของบัณฑิตที่จบหลักสูตร (ร้อยละ 26.11) อาจารย์ประจำ อาจารย์พิเศษ หรือวิทยากร ในหลักสูตร (ร้อยละ 5.75) ผู้จัดทำ ปรับปรุง หรือพัฒนาหลักสูตร (ร้อยละ 3.98) และผู้กำกับดูแลการบริหารจัดการหลักสูตร (ร้อยละ 1.77) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าความถี่และร้อยละของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านต่างๆ

ข้อ	คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น			
		4	3	2	1
<u>คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถและทักษะทั่วไป</u>					
1.	มีความเป็นผู้นำ	92 (48.17)	98 (51.31)	1 (0.52)	-
2.	มีทักษะในการคิดวิเคราะห์	124 (64.92)	66 (34.56)	1 (0.52)	-
3.	มีทักษะในการคิดสร้างสรรค์	129 (67.54)	62 (32.46)	-	-
4.	มีทักษะในการติดต่อสื่อสารได้เป็นอย่างดี	130 (68.06)	61 (31.94)	-	-
5.	มีทักษะพื้นฐานทางการวิจัยเพียงพอเพื่อใช้ในการพัฒนาความรู้และการแก้ปัญหา	110 (57.59)	81 (42.41)	-	-
6.	มีความรู้ความสามารถการใช้ภาษาต่างประเทศ อย่างน้อยหนึ่งภาษา ในการติดต่อสื่อสารได้ดี	107 (56.02)	81 (42.41)	3 (1.57)	-
7.	สามารถใช้งานคอมพิวเตอร์ในการจัดการข้อมูลต่างๆ ได้ดี	80 (41.88)	108 (56.55)	3 (1.57)	-
8.	สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมได้ดี	95 (49.74)	93 (48.69)	3 (1.57)	-
9.	สามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลงได้	100 (52.36)	90 (47.12)	1 (0.52)	-

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น			
		4	3	2	1
<u>คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถ</u>					
<u>ทางด้านการจัดการการท่องเที่ยว</u>					
1.	เข้าใจความคิดรวบยอด (concept) ในสายวิชาชีพทางการท่องเที่ยว	156 (81.68)	35 (18.32)	-	-
2.	เข้าใจลำดับขั้นตอนการทำงานตามลักษณะหรือประเภทของงาน	90 (47.12)	101 (52.88)	-	-
3.	เข้าใจกระบวนการจัดการแบบยั่งยืน	144 (75.39)	43 (22.51)	4 (2.10)	-
4.	สามารถประยุกต์ทฤษฎีและความรู้ไปใช้ได้สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงาน	122 (63.87)	64 (33.51)	4 (2.10)	-
5.	สามารถจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว	79 (41.36)	110 (57.59)	2 (1.05)	-
6.	สามารถวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	119 (62.30)	68 (35.60)	4 (2.10)	-
7.	สามารถจัดการทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	53 (27.75)	138 (72.25)	-	-
8.	มีความคิดสร้างสรรค์ในการคิดริเริ่มแผนงานและโครงการต่างๆในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	57 (29.84)	134 (70.16)	-	-

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น			
		4	3	2	1
9.	มีมุมมองเชิงระบบในการแก้ปัญหา โดยคำนึงถึงผลกระทบต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้	126 (65.97)	63 (32.98)	2 (1.05)	-
10.	มีทักษะในการจัดการข้อมูลและสารสนเทศอันจักเป็นประโยชน์ในการวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยว	50 (26.18)	136 (71.20)	5 (2.62)	-
	<u>คุณลักษณะด้านพฤติกรรมผู้นำและการทำงานร่วมกับผู้อื่น</u>				
1.	มีวิสัยทัศน์และมองการณ์ไกล	123 (64.40)	66 (34.55)	2 (1.05)	-
2.	มีจิตสำนึกของความเป็นผู้นำและการเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน	135 (70.68)	56 (29.32)	-	-
3.	มีทักษะการตัดสินใจด้วยการใช้ข้อมูลที่เพียงพอเพียง	50 (26.18)	137 (71.72)	4 (2.10)	-
4.	มีทักษะในการจูงใจผู้ร่วมงาน/ผู้ใต้บังคับบัญชาให้ร่วมปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	62 (32.46)	122 (63.88)	7 (3.66)	-
5.	มีทักษะการมอบหมายงาน/การสั่งงาน	41 (21.47)	146 (76.43)	4 (2.10)	-
6.	มีทักษะการนำและการทำงานเป็นทีม/กลุ่มได้เป็นอย่างดี	127 (66.49)	62 (32.46)	2 (1.05)	-

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น			
		4	3	2	1
7.	มีความพร้อมในการให้คำแนะนำและ ข้อเสนอแนะผู้ร่วมงาน/ผู้ใต้บังคับบัญชา	102 (53.40)	89 (46.60)	-	-
8.	มีความพร้อมในการรับฟังความคิดเห็น และข้อวิจารณ์จากผู้ร่วมงาน/ผู้ใต้บังคับ บัญชา	67 (35.07)	122 (63.88)	2 (1.05)	-
<u>คุณลักษณะด้านเจตคติต่อการทำงาน</u>					
1.	มีความซื่อสัตย์ สุจริตต่อวิชาชีพ/อาชีพ	172 (90.05)	19 (9.95)	-	-
2.	มีความมุ่งมั่นและทุ่มเทในการทำงาน	142 (74.35)	49 (25.65)	-	-
3.	มีความรับผิดชอบต่อตนเอง การงานและ สิ่งแวดล้อม	175 (91.62)	16 (8.38)	-	-
4.	มีจิตสำนึกในการเป็นผู้ให้บริการ (service mind)	131 (68.59)	60 (31.41)	-	-
5.	คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนตัว	137 (71.72)	54 (28.28)	-	-
6.	ตระหนักถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในการ ทำงานและทุกปัญหาย่อมแก้ไขได้	90 (47.12)	101 (52.88)	-	-

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น			
		4	3	2	1
7.	เป็นผู้ที่ค้นคว้าและแสวงหาความรู้เพื่อปรับปรุงการทำงานอยู่เสมอ	131 (68.59)	60 (31.41)	-	-
8.	ยอมรับเทคนิคและนวัตกรรมใหม่ๆที่สามารถนำมาใช้ในการทำงาน	75 (39.27)	113 (59.16)	3 (1.57)	-

จากตารางที่ 5 พบว่า คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถและทักษะทั่วไปจากการสำรวจความคิดเห็นจากแบบสอบถามที่มีความคิดเห็นในระดับ 4 (เห็นด้วยมากที่สุด) มากกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ มีทักษะในการติดต่อสื่อสาร (ร้อยละ 68.06) มีทักษะในการคิดสร้างสรรค์ (ร้อยละ 67.54) มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ (ร้อยละ 64.92) มีทักษะพื้นฐานทางการวิจัยเพียงพอเพื่อใช้ในการพัฒนาความรู้และการแก้ปัญหา (ร้อยละ 57.59) มีความรู้ความสามารถการใช้ภาษาต่างประเทศอย่างน้อยหนึ่งภาษา (ร้อยละ 56.02) และความสามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ 52.36) ตามลำดับ และความคิดเห็นในระดับ 3 (เห็นด้วยมาก) ที่มากกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ ความสามารถใช้งานคอมพิวเตอร์ในการจัดการข้อมูลต่างๆ ได้ดี (ร้อยละ 56.55) และมีความเป็นผู้นำ (ร้อยละ 51.31) ตามลำดับ

คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางด้านการจัดการการท่องเที่ยว จากการสำรวจความคิดเห็นจากแบบสอบถามที่มีความคิดเห็นในระดับ 4 (เห็นด้วยมากที่สุด) มากกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ เข้าใจความคิดรวบยอดในสาขาวิชาชีพทางการท่องเที่ยว (ร้อยละ 81.68) เข้าใจกระบวนการจัดการแบบยั่งยืน (ร้อยละ 75.39) มีมุมมองเชิงระบบในการแก้ปัญหาโดยคำนึงถึงผลกระทบต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (ร้อยละ 65.97) สามารถประยุกต์ทฤษฎีและความรู้ไปใช้ได้สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงาน (ร้อยละ 63.87) และสามารถวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (ร้อยละ 62.30) ตามลำดับ และความคิดเห็นในระดับ 3 (เห็นด้วยมาก) ที่มากกว่าร้อยละ 50 อีก 5 คุณลักษณะ ได้แก่ ความสามารถจัดการทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (ร้อยละ 72.25) มีทักษะในการจัดการข้อมูลและสารสนเทศอันจำเป็นประโยชน์ในการ

วางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยว (ร้อยละ 71.20) มีความคิดสร้างสรรค์ในการคิดริเริ่มแผนงานและโครงการต่างๆ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (ร้อยละ 70.16) ความสามารถจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว (ร้อยละ 57.59) และความเข้าใจลำดับขั้นตอนการทำงานตามลักษณะหรือประเภทงาน ตามลำดับ

คุณลักษณะด้านพฤติกรรมผู้นำและการทำงานร่วมกับผู้อื่น จากการสำรวจความคิดเห็นจากแบบสอบถามที่มีความคิดเห็นในระดับ 4 (เห็นด้วยมากที่สุด) มากกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ มีจิตสำนึกของความเป็นผู้นำและการเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน (ร้อยละ 70.68) มีทักษะการนำและการทำงานเป็นทีม/กลุ่มได้ (ร้อยละ 66.49) มีวิสัยทัศน์และมองการณ์ไกล (ร้อยละ 64.40) และมีความพร้อมในการให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะผู้ร่วมงาน/ผู้ได้บังคับบัญชา (ร้อยละ 53.40) ตามลำดับ และความคิดเห็นในระดับ 3 (เห็นด้วยมาก) ที่มากกว่าร้อยละ 50 อีก 4 คุณลักษณะได้แก่ มีทักษะการมอบหมายงาน/การสั่งงาน (ร้อยละ 76.43) มีทักษะการตัดสินใจด้วยการใช้ข้อมูลเพียงพอเพียง (ร้อยละ 71.72) มีทักษะในการจูงใจผู้ร่วมงาน/ผู้ได้บังคับบัญชาให้ร่วมปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความพร้อมในการรับฟังความคิดเห็นและข้อวิจารณ์จากผู้ร่วมงาน/ผู้ได้บังคับบัญชา (ร้อยละ 63.88 เท่ากัน) ตามลำดับ

คุณลักษณะด้านเจตคติต่อการทำงาน จากการสำรวจความคิดเห็นจากแบบสอบถามที่มีความคิดเห็นในระดับ 4 (เห็นด้วยมากที่สุด) มากกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ มีความรับผิดชอบต่อการงานและสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 91.62) มีความซื่อสัตย์ สุจริตต่อวิชาชีพ/อาชีพ (ร้อยละ 90.05) มีความมุ่งมั่นและทุ่มเทในการทำงาน (ร้อยละ 74.35) คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน (ร้อยละ 71.72) คุณลักษณะการมีจิตสำนึกในการเป็นผู้ให้บริการกับเป็นผู้ที่คั่นคว้า และแสวงหาความรู้เพื่อปรับปรุงการทำงานอยู่เสมอ (ร้อยละ 68.59 เท่ากัน) ตามลำดับ และความคิดเห็นในระดับ 3 (เห็นด้วยมาก) ที่มากกว่าร้อยละ 50 อีก 2 คุณลักษณะได้แก่ การยอมรับเทคนิคและนวัตกรรมใหม่ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการทำงาน (ร้อยละ 59.16) และความตระหนักถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในการทำงานและทุกปัญหาอย่าอ้อมแก้ไขได้ (ร้อยละ 52.88) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าความถี่และร้อยละของแนวโน้มกรอบทิศทางของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

ข้อ	ประเด็น	ระดับความคิดเห็น			
		4	3	2	1
1.	รูปแบบหลักสูตรควรออกแบบให้ผู้เรียน เป็นนักพัฒนาด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยอาศัยหลักวิชาการเพื่อความยั่งยืน ทางการท่องเที่ยว	116 (60.73)	75 (39.27)	-	-
2.	วิชาบังคับควรเป็นวิชาที่เป็นพื้นฐาน วิชาชีพเพื่อการเสริมสร้างและเป็นฐาน ในการพัฒนาความรู้ใหม่ทางการจัดการ การท่องเที่ยว	150 (78.53)	38 (19.90)	3 (1.57)	-
3.	วิชาเลือกควรมีความหลากหลายตาม ความสนใจของผู้เรียนและตอบสนอง ตลาดแรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	157 (82.20)	34 (17.80)	-	-
4.	การทำวิจัยยังคงเป็นสิ่งจำเป็นและมีความ สำคัญ เพราะเป็นการพัฒนาและการสร้าง องค์ความรู้ทางการท่องเที่ยว	140 (73.30)	50 (26.18)	1 (0.52)	-
5.	การออกแบบหลักสูตรให้อยู่บนพื้นฐาน ของการวิจัย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยอาศัยพื้นฐานตามกระบวนการวิจัย จึงมีความเหมาะสม	136 (71.20)	53 (27.75)	2 (1.05)	-

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็น	ระดับความคิดเห็น			
		4	3	2	1
6.	การปรับสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนได้แสดงออกและแสดงความ คิดเห็นเป็นการช่วยพัฒนาการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ ตลอดจนช่วยส่งเสริมการคิดเชิง สร้างสรรค์	137 (71.72)	51 (26.71)	3 (1.57)	-
7.	การทำงานเป็นทีม/กลุ่ม ผสมผสานกับ การทำงานเป็นรายบุคคลเป็นการส่งเสริม ให้รู้จักวิธีการทำงานร่วมกัน ตลอดจนเป็น การฝึกทักษะการเป็นผู้นำ การตัดสินใจ และเป็นการเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา	145 (75.92)	45 (23.56)	1 (0.52)	-
8.	ผู้เรียนทั้งที่มีและไม่มีประสบการณ์ การทำงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวควรมี ความสามารถในการทำวิจัย ตลอดจนนำ ผลของงานวิจัยมาพัฒนาตนเองและ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้	124 (64.92)	63 (32.98)	4 (2.10)	-

จากตารางที่ 6 พบว่า ประเด็นของแนวโน้มกรอบทิศทางของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวจากการสำรวจความคิดเห็นจากแบบสอบถามที่มีความคิดเห็นในระดับ 4 (เห็นด้วยมากที่สุด) มากกว่าร้อยละ 50 ทุกประเด็น เรียงตามลำดับ ดังนี้ วิชาเลือกควรมีความหลากหลายตามความสนใจของผู้เรียนและตอบสนองตลาดแรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (ร้อยละ 82.20) วิชาบังคับควรเป็นวิชาที่เป็นพื้นฐานวิชาชีพเพื่อการเสริมสร้างและเป็นฐานในการพัฒนาความรู้ใหม่ทางการจัดการการท่องเที่ยว (ร้อยละ 78.53) การทำงานเป็นทีม/กลุ่ม ผสมผสานกับการทำงานเป็นรายบุคคลเป็นการส่งเสริมให้รู้จักวิธีการทำงานร่วมกัน ตลอดจนเป็นการฝึกทักษะการเป็นผู้นำ การตัดสินใจ และเป็นการเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา (ร้อยละ 75.92) การทำวิจัย

ยังคงเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญ เพราะเป็นการพัฒนาและการสร้างองค์ความรู้ทางการท่องเที่ยว (ร้อยละ 73.30) การปรับสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้แสดงออกและแสดงความคิดเห็นเป็นการช่วยพัฒนาการคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ ตลอดจนช่วยส่งเสริมการคิดเชิงสร้างสรรค์ (ร้อยละ 71.72) การออกแบบหลักสูตรให้อยู่บนพื้นฐานของการวิจัย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยอาศัยพื้นฐานตามกระบวนการวิจัยจึงมีความเหมาะสม (ร้อยละ 71.20) ผู้เรียนทั้งที่มีและไม่มีประสบการณ์การทำงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวควรมีความสามารถในการทำวิจัย ตลอดจนนำผลของงานวิจัยมาพัฒนาตนเองและอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้ (ร้อยละ 64.92) และรูปแบบหลักสูตรควรออกแบบให้ผู้เรียนเป็นนักพัฒนาด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยอาศัยหลักวิชาการเพื่อความยั่งยืนทางการท่องเที่ยว (ร้อยละ 60.73)

ตารางที่ 7 ค่าความถี่และร้อยละของแนวโน้มเนื้อหาสาระในสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

เนื้อหาสาระ (strand)	จำเป็นต้องมี	จำเป็นอยู่บ้าง	จำเป็นน้อย	ไม่จำเป็น
ระบบการท่องเที่ยว (tourism system)	177 (92.67)	13 (6.81)	1 (0.52)	-
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ecotourism)	45 (23.56)	139 (72.78)	7 (3.66)	-
วิธีวิทยาการวิจัย (research methods)	150 (78.53)	36 (18.85)	5 (2.62)	-
กลยุทธ์ทางการตลาด (marketing strategies)	162 (84.82)	25 (13.08)	4 (2.10)	-
ธุรกิจที่พักอาศัย (accommodation business)	42 (21.99)	140 (73.30)	9 (4.71)	-
อุตสาหกรรมการเดินทาง (travel industry)	68 (35.60)	121 (63.35)	2 (1.05)	-

ตารางที่ 7 (ต่อ)

เนื้อหาสาระ (strand)	จำเป็นต้องมี	จำเป็นอยู่บ้าง	จำเป็นน้อย	ไม่จำเป็น
ภาวะผู้นำและพฤติกรรมองค์การ (leadership and organization behavior)	69 (36.13)	117 (61.25)	5 (2.62)	-
พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาด (consumer behavior in marketing)	163 (85.34)	26 (13.61)	2 (1.05)	-
ภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (English for specific purpose)	111 (58.12)	79 (41.36)	1 (0.52)	-
การจัดการแบบยั่งยืน (sustainable management)	163 (85.34)	27 (14.14)	1 (0.52)	-
การจัดการคุณภาพและการบริการ (quality and services management)	118 (61.78)	72 (37.70)	1 (0.52)	-
การจัดการทรัพยากรทางกายภาพ (physical resources management)	48 (25.13)	137 (71.72)	6 (3.15)	-
การจัดการทรัพยากรมนุษย์ (human resource management)	58 (30.37)	130 (68.06)	3 (1.57)	-
การจัดทำโครงการธุรกิจขนาดย่อมและ กลาง (small and medium business projects)	24 (12.57)	101 (52.88)	66 (34.55)	-
กฎหมาย (law)	43 (22.51)	94 (49.21)	54 (28.28)	-
เทคโนโลยีสารสนเทศ (information technology)	73 (38.22)	90 (47.12)	28 (14.66)	-

จากตารางที่ 7 พบว่า แนวโน้มเนื้อหาสาระในสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวที่ได้รับ การจัดลำดับว่าจำเป็นต้องมีโดยมีค่าเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50 มี 7 เนื้อหาสาระตามลำดับ ได้แก่ ระบบการท่องเที่ยว (ร้อยละ 92.67) การจัดการแบบยั่งยืน (ร้อยละ 85.34) พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาด (ร้อยละ 85.34) กลยุทธ์ทางการตลาด (ร้อยละ 84.82) วิถีวิทยาการวิจัย (ร้อยละ 78.53) การจัดการคุณภาพและการบริการ (ร้อยละ 61.78) และภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (ร้อยละ 58.12) ส่วนแนวโน้มเนื้อหาสาระที่ได้รับการจัดลำดับว่าจำเป็นอยู่บ้างที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่า ร้อยละ 50 มี 7 เนื้อหาสาระตามลำดับ ได้แก่ ธุรกิจที่พักอาศัย (ร้อยละ 73.30) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ร้อยละ 72.78) การจัดการทรัพยากรทางกายภาพ (ร้อยละ 71.72) การจัดการทรัพยากรมนุษย์ (ร้อยละ 68.06) อุตสาหกรรมการเดินทาง (ร้อยละ 63.35) ภาวะผู้นำและพฤติกรรมองค์กร (ร้อยละ 61.25) และการจัดทำโครงการธุรกิจขนาดย่อมและกลาง (ร้อยละ 52.88)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม

1. ด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จทางการศึกษาในระดับปริญญาโทที่พึงประสงค์ สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว
 - 1.1 ควรส่งเสริมการมีจิตสำนึกสาธารณะ (public mind)
 - 1.2 ควรส่งเสริมให้มีหลักธรรมาภิบาลในการทำงาน
2. ด้านแนวโน้มเนื้อหาสาระในสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว
 - 2.1 เนื้อหาสาระที่มุ่งเน้นการตลาดเฉพาะกลุ่ม (niche market)
 - 2.2 เนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางเลือก (alternative tourism)

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตรจากการตอบแบบสอบถามในข้อ 2 ผู้วิจัยได้สรุปผลทั้ง 4 ประเด็นที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรต่อไป ดังนี้

(1) ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยไปทำการสำรวจข้อมูลนับว่าเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวไทย ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว ผู้สอนและบัณฑิตในสาขาวิชาธุรกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

(2) คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทที่พึงประสงค์สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

คุณลักษณะทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทที่พึงมี คือ ความสามารถในการจัดการกับการเปลี่ยนแปลง การทำงานเป็นทีม มีวิสัยทัศน์ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ สุจริตต่อวิชาชีพ คำนึงถึงส่วนรวม เป็นนักบริการและเป็นผู้ค้นคว้าและแสวงหาความรู้ ส่วนทักษะที่จำเป็นได้แก่ ทักษะการติดต่อสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทักษะในการคิดสร้างสรรค์ ทักษะในการคิดวิเคราะห์ ทักษะพื้นฐานทางการวิจัย ทางด้านความรู้ ความสามารถทางด้าน การจัดการการท่องเที่ยว ความเข้าใจความคิดรวบยอดขององค์ประกอบต่างๆ ของการท่องเที่ยว และความรู้ในเรื่องการจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนจัดเป็นพื้นฐานสำคัญที่นำไปสู่ความสามารถในการวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ตลอดจนความสามารถในการประยุกต์ทฤษฎี และความรู้ไปใช้ได้ตรงตามเป้าหมายของงาน

(3) แนวโน้มกรอบทิศทางของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

กรอบทิศทางของหลักสูตรมุ่งหมายให้ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว เป็นนักพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวหรือนักวิชาชีพด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีหลักวิชาการที่นำความรู้ ทฤษฎีและหลักการทางการจัดการการท่องเที่ยวไปประยุกต์ใช้ในงานเพื่อความยั่งยืนทางการท่องเที่ยว โดยใช้แนวคิดทางการวิจัยเป็น

พื้นฐานในการพัฒนาความเป็นนักวิชาการและนักวิชาชีพด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ดังนั้น การออกแบบหลักสูตรต้องให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้ศึกษาเนื้อหาสาระพื้นฐานที่จำเป็นของศาสตร์ ทางด้านการจัดการการท่องเที่ยวซึ่งควรปรากฏในรายวิชาบังคับที่จำเป็นต้องศึกษา ส่วนรายวิชา เลือกควรเปิดโอกาสให้เลือกศึกษาตามความสนใจ การเรียนการสอนมุ่งเน้นการแสวงหาความรู้ พัฒนาความรู้ด้วยกระบวนการวิจัย มีการทำวิจัย การศึกษางานวิจัย งานค้นคว้าอิสระ การทำ โครงการ และกรณีศึกษา ตลอดจนการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อเป็นการเสริมสร้าง การคิดวิเคราะห์ วิจัย และความคิดสร้างสรรค์

(4) แนวโน้มเนื้อหาสาระในสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

เนื้อหาสาระที่จำเป็นซึ่งนำไปสร้างรายวิชาที่จำเป็นต้องศึกษาหรือรายวิชาบังคับ ได้แก่ ระบบการท่องเที่ยว การจัดการแบบยั่งยืน พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาด กลยุทธ์ทางการตลาด วิถีวิทยาการวิจัย การจัดการคุณภาพและการบริการ และภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์ เฉพาะ ส่วนเนื้อหาสาระที่จำเป็นอยู่บ้างซึ่งนำไปสร้างเป็นรายวิชาเลือกได้แก่ ธุรกิจที่พักอาศัย การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การจัดการทรัพยากรทางกายภาพ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ อุตสาหกรรม การเดินทาง ภาวะผู้นำและพฤติกรรมองค์กร และการจัดทำโครงการธุรกิจขนาดย่อมและ ขนาดกลาง

3. การสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตรจากการตรวจสอบเอกสารและค้นคว้า เพิ่มเติมจากเอกสารมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตในเรื่องของ (1) นโยบายการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาโท (2) คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทที่พึงประสงค์สาขาการจัดการ การท่องเที่ยว (3) แนวโน้มกรอบทิศทางของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ การท่องเที่ยว และ (4) ลักษณะโครงสร้างหลักสูตรตามเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องและแนวโน้มเนื้อหาสาระ ในสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว ได้ข้อสรุปที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ ดังนี้

3.1 ด้านนโยบายการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาโท จากการตรวจสอบเอกสารในหัวข้อ วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ผนวกกับคำสั่งมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตที่ 120/2548 ลงวันที่ 5 สิงหาคม 2548 จึงได้ข้อสรุปที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.1.1 มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ให้การศึกษามุ่งสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ ตลอดจนส่งเสริมให้มีการค้นคว้า วิจัย เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง โดยมุ่งมั่นที่จะสร้างและพัฒนาศักยภาพของบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

3.1.2 เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นรายได้หลักในภาคบริการของประเทศ มหาวิทยาลัยจึงมีโครงการเปิดดำเนินการหลักสูตรระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

3.1.3 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 43 แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546 แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

3.2 ด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทที่พึงประสงค์ สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว จากการตรวจเอกสารในหัวข้อคุณลักษณะของบัณฑิตทุกระดับของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงได้ข้อสรุปที่เกี่ยวข้องดังนี้

3.2.1 มีความรู้ ความสามารถทางวิชาการและวิชาชีพสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต

3.2.2 มีความสามารถทางด้านภาษาไทยและภาษาต่างประเทศเพียงพอในการติดต่อสื่อสารและปฏิบัติในวิชาชีพได้

3.2.3 มีทักษะในการเรียนรู้ มีเหตุผล รู้จักคิด วิเคราะห์และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

3.2.4 มีความรู้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

3.2.5 ใฝ่รู้และมีความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3.2.6 มีมนุษยสัมพันธ์และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

3.2.7 รู้จักใช้วิทยาการด้านคุณธรรมตามกรอบของวิชาชีพ

3.2.8 เห็นคุณค่าและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3.2.9 มีความกล้าที่จะแสดงออกและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

3.2.10 มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

3.2.11 เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และวิถีชีวิต
ประชาธิปไตย

3.2.12 มีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติอยู่ในกรอบวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงาม
ของไทย

3.3 ด้านแนวโน้มนโยบายของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การจัดการการท่องเที่ยว จากการศึกษาเอกสารในหัวข้อการจัดการเรียนการสอนในระดับ
บัณฑิตศึกษา การเรียนการสอนระดับปริญญาโททางด้านการท่องเที่ยว การประเมินผลการเรียน
การสอนระดับปริญญาโททางด้านการท่องเที่ยวและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงได้ข้อสรุปที่เกี่ยวข้อง
ดังนี้

3.3.1 มุ่งเน้นวิธีการ กระบวนการค้นหาความรู้ และพัฒนาความรู้ได้ด้วยตนเอง
เป็นการเน้นพัฒนาที่ตัวผู้เรียนเป็นหลักหรือเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

3.3.2 มีการพัฒนาความรู้และทักษะในสาขาวิชาการเฉพาะทางให้มีความรู้
ความชำนาญมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการศึกษาค้นคว้า วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้

3.3.3 ใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เนื้อหาสาระและ
ทักษะต่างๆ โดยอาศัยพื้นฐานจากกระบวนการวิจัย

3.3.4 นำความรู้ที่พัฒนาได้ไปสู่บริบทของการประยุกต์ใช้จริง

3.4 ลักษณะโครงสร้างหลักสูตรตามเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องและแนวโน้มเนื้อหาสาระในสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว จากการตรวจเอกสารในหัวข้อ องค์ความรู้ทางการท่องเที่ยว รูปแบบหลักสูตรระดับปริญญาโททางการท่องเที่ยว การออกแบบโครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาโททางการท่องเที่ยว และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงได้ข้อสรุปที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.4.1 ใช้ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ในการจัดทำโครงสร้างหลักสูตร ซึ่งประกอบไปด้วยจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษาเป็น 2 แผน คือ แผน ก เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ และแผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษางานรายวิชา โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ต้องมีการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต และไม่เกิน 6 หน่วยกิต

3.4.2 เนื้อหาสาระในหลักสูตรกำหนดให้ศึกษากลุ่มรายวิชาบังคับเพื่อเป็นพื้นฐานในสาขาวิชาที่ศึกษาและกลุ่มรายวิชาเลือกตามความถนัดและความสนใจ

3.4.3 เนื้อหาสาระในหลักสูตรที่เป็นพื้นฐานได้แก่ วิธีวิทยาการวิจัย การจัดการแบบยั่งยืน การตลาด และระบบการท่องเที่ยว

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตรจากการตรวจเอกสารและค้นคว้าเพิ่มเติม ในข้อ 3 ผู้วิจัยได้สรุปผลทั้ง 4 ประเด็นที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรต่อไปดังนี้

(1) นโยบายการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาโทและความคิดเห็นต่อหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตมีนโยบายการพัฒนาทางวิชาการในเรื่องของการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาโทต้องสอดคล้องกับอุปสงค์ของตลาดแรงงานและศักยภาพของมหาวิทยาลัย สำหรับหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว ควรมีการพัฒนาขึ้นเพื่อรองรับอุปสงค์ของตลาดแรงงานและสอดคล้องกับนโยบายที่กล่าวมามหาวิทยาลัยจึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (Master of Arts) สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว (Tourism Management)

(2) คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทที่พึงประสงค์สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

คุณลักษณะทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทพึงมี คือ มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรมและจริยธรรม มีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ ใฝ่รู้และมีความสามารถในการเรียนรู้ มีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน เห็นคุณค่าและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ส่วนทักษะที่จำเป็น ได้แก่ ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ทางด้านความรู้ความสามารถ ทางด้านการจัดการการท่องเที่ยวนั้น ต้องนำความรู้ไปใช้อย่างนักวิชาการและนักวิชาชีพได้

(3) แนวโน้มกรอบทิศทางของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

กรอบทิศทางของหลักสูตรมุ่งหมายให้ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว มีการพัฒนาความรู้ได้ด้วยตนเอง รู้วิธีการและกระบวนการค้นคว้าความรู้ การเรียนการสอนมุ่งเน้นการแสวงหาความรู้ พัฒนาองค์ความรู้ด้วยการศึกษาค้นคว้าและการวิจัย เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้ทั้งเนื้อหาสาระและทักษะต่างๆ

(4) ลักษณะโครงสร้างหลักสูตรและแนวโน้มเนื้อหาสาระในสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

จำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต การศึกษามี 2 แผน คือ แผน ก เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ และแผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการเรียนงานรายวิชา โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ต้องมีการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต และไม่เกิน 6 หน่วยกิต เนื้อหาสาระพื้นฐานที่นำไปสร้างรายวิชาบังคับได้แก่ วิทยานิพนธ์ การวิจัย การจัดการแบบยั่งยืน การตลาดและระบบการท่องเที่ยว

ผลสรุปรวมจากการวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตร

ผลสรุปรวมจากการวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลสรุปผลจากการสำรวจข้อมูลในข้อ 1 2 และ 3 ข้างต้น มาประกอบกันแล้วใช้หลักความสอดคล้องกันของข้อมูล ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ยึดสาระสำคัญตามประกาศกระทรวงศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 และประกาศกระทรวงศึกษา เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 ประกอบการสรุปผล เพราะประกาศทั้งสองฉบับได้มีผลบังคับใช้กับหลักสูตรปรับปรุงและหลักสูตรใหม่ของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อประโยชน์ในการรักษามาตรฐานและการรับรองวิทยฐานะ ซึ่งผลสรุปรวมนี้ผู้วิจัยนำไปเป็นแนวทางในการพิจารณาและออกแบบโครงสร้างพื้นฐานของหลักสูตร ผลสรุปรวมมีดังนี้

1. ด้านนโยบายการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาโทและความคิดเห็นต่อหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

1.1 นโยบายการพัฒนาหลักสูตรปริญญาโทพิจารณาถึงความสอดคล้องในด้านอุปสงค์ของตลาดแรงงานในประเทศกับศักยภาพของมหาวิทยาลัยในการตอบสนองความต้องการ

1.2 หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว เป็นหลักสูตรที่ควรได้รับการพัฒนา เพราะเป็นการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ต่อจากปริญญาบัณฑิตที่มีอยู่ และยังคงตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งเป็นการรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นรายได้หลักในภาคบริการของประเทศ

1.3 มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตมีคำสั่ง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา เพื่อยกร่างหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

2. ด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทที่พึงประสงค์สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

2.1 คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถและลักษณะทั่วไป

- 2.1.1 มีทักษะการคิดวิเคราะห์
- 2.1.2 มีทักษะในการติดต่อสื่อสาร
- 2.1.3 มีทักษะพื้นฐานทางการวิจัย
- 2.1.4 มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการติดต่อสื่อสาร
- 2.2 คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางด้านการจัดการการท่องเที่ยว
 - 2.2.1 เข้าใจโมโนทัศน์ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
 - 2.2.2 เข้าใจและสามารถจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
 - 2.2.3 ประยุกต์ใช้ความรู้ทางการท่องเที่ยวไปใช้ในการทำงาน
- 2.3 คุณลักษณะด้านพฤติกรรมผู้นำและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
 - 2.3.1 มีภาวะผู้นำ
 - 2.3.2 มีทักษะการนำและการทำงานเป็นกลุ่ม/ทีม
 - 2.3.3 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
- 2.4 คุณลักษณะด้านเจตคติต่อการทำงาน
 - 2.4.1 มีคุณธรรมและจริยธรรมในการประกอบอาชีพ
 - 2.4.2 คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
 - 2.4.3 เป็นผู้ที่ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ตลอดเวลา

3. ด้านแนวโน้มกรอบทิศทางของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

3.1 หลักสูตรควรพัฒนาให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความเป็นทั้งนักวิชาการและนักวิชาชีพ โดยใช้แนวคิดในการวิจัย (research approach) และกระบวนการวิจัยในการเรียนการสอน

3.2 ให้มีการจัดสภาพการเรียนการสอนที่ส่งเสริม กระบวนการค้นหาความรู้และพัฒนาความรู้ได้ด้วยตนเอง เป็นการเน้นพัฒนาที่ตัวผู้เรียนเป็นหลัก

3.3 รายวิชาควรมีความหลากหลาย โดยคำนึงถึงความสำคัญ ความต่อเนื่อง และความทันสมัย

3.4 นำความรู้ที่ศึกษาและพัฒนาได้ไปสู่บริบทของการประยุกต์ใช้จริง

4. ด้านลักษณะโครงสร้างหลักสูตรตามเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องและแนวโน้มนโยบายสาระในสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

4.1 โครงสร้างหลักสูตรต้องประกอบไปด้วย จำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

4.2 แผนการศึกษาประกอบไปด้วย 2 แผน คือ แผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยและมีการศึกษารายวิชา กับแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษารายวิชาและมีการค้นคว้าอิสระ

4.3 รายวิชาที่ศึกษาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มรายวิชาบังคับ กับกลุ่มรายวิชาเลือก

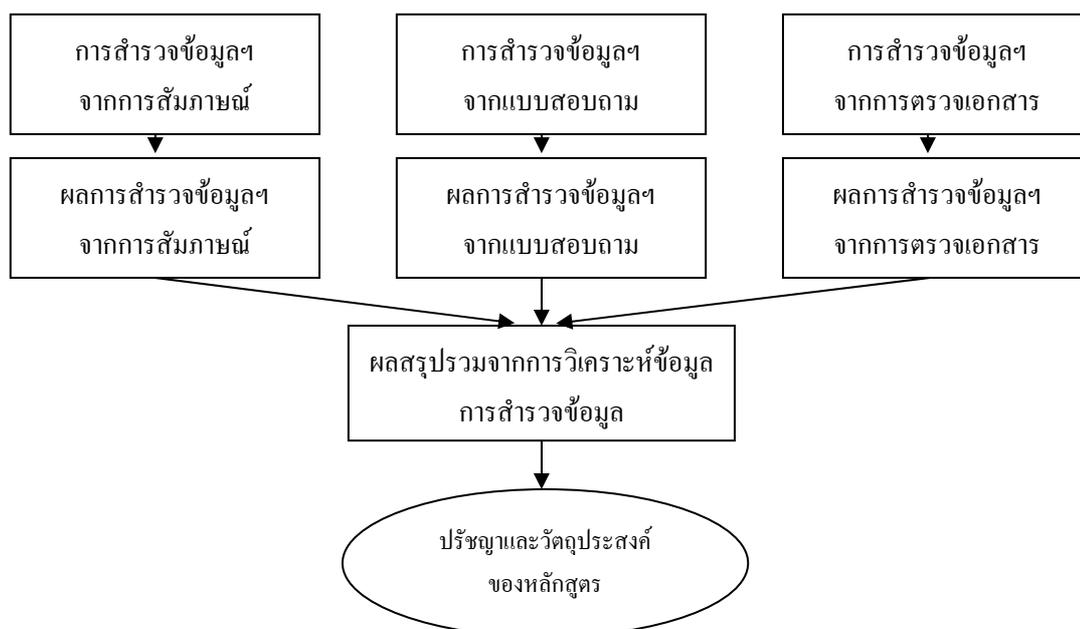
4.4 เนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องจัดให้ศึกษาและนำไปสร้างรายวิชาบังคับได้แก่ วิธีวิทยาการวิจัย การจัดการแบบยั่งยืน กลยุทธ์ทางการตลาด ระบบการท่องเที่ยว และการสัมมนา ในประเด็นการจัดการการท่องเที่ยว

4.5 เนื้อหาสาระที่ควรจัดให้ศึกษาตามความสนใจและนำไปสร้างรายวิชาเลือกได้แก่ ภาษาอังกฤษสำหรับวัตถุประสงค์เฉพาะ ภาวะผู้นำและพฤติกรรมองค์การ พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาด การจัดการคุณภาพและบริการ ธุรกิจที่พิกอาศัย การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การจัดการทรัพยากรทางกายภาพ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ อุตสาหกรรมการเดินทาง และการจัดทำโครงการธุรกิจขนาดย่อมและกลาง

การออกแบบโครงสร้างพื้นฐานของหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

การกำหนดปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

จากผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานได้นำไปสู่การกำหนดปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งจัดเป็นองค์ประกอบสำคัญอันจักนำไปสู่การกำหนดรายละเอียดต่างๆ โดยเฉพาะในส่วนของ โครงสร้างหลักสูตร รายวิชา การจัดการเรียนการสอน และการสร้างสิ่งเขปรายวิชา ผู้วิจัยจึงได้ กำหนดปรัชญาและวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบโครงสร้างพื้นฐานของหลักสูตร ในขั้นตอนนี้ โดยสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และสรุปผลมาจากประเด็นคำถามต่างๆ จากแหล่งข้อมูลทั้งสามแหล่ง คือ การสัมภาษณ์ การตอบแบบสอบถาม และการตรวจเอกสาร ผลการสังเคราะห์ปรากฏดังนี้

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการได้มาของปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ การท่องเที่ยว ของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มุ่งผลิตมหาบัณฑิตเพื่อพัฒนานักวิชาการและ นักวิชาชีพที่มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว โดยใช้แนวคิดในการวิจัย และกระบวนการวิจัยในการเรียนการสอน ซึ่งเป็นไปตามข้อค้นพบที่ได้ตามแนวโน้มกรอบทิศทาง หลักสูตรทั้งยังสอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ บัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548: 1-2) ในข้อ 4 ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร ที่ว่า “หลักสูตรปริญญาโทและเอก... เน้นการพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพที่มีความรู้ ความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาต่างๆ โดยกระบวนการวิจัยเพื่อให้สามารถบุกเบิกแสวงหา ความรู้ใหม่ได้อย่างมีอิสระ...” ซึ่งทำให้ได้แนวทางกำหนดคุณสมบัติของมหาบัณฑิตในหลักสูตร ให้ไปถึงปรัชญาดังกล่าว ผนวกกับข้อค้นพบในด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา และแนวโน้ม กรอบทิศทางของหลักสูตร คุณสมบัติที่ได้มีดังนี้

1. การมีคุณธรรมและจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพที่นำไปสู่การสร้างเจตคติที่ดี ต่อการปฏิบัติตนในการทำงานและการดำรงชีพ ต้องสะท้อนให้เห็นในรายวิชาและกิจกรรม การเรียนการสอน
2. การมีทักษะการติดต่อสื่อสารภาษาไทยและการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งต้องเป็นการใช้ภาษาที่ถูกต้องและสื่อความหมายชัดเจน ต้องสะท้อนให้เห็นในรายวิชาและ กิจกรรมการเรียนการสอน
3. พฤติกรรมผู้นำและความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม/ทีม เป็นคุณลักษณะที่จำเป็น ของบุคคลในระดับจัดการ ต้องสะท้อนให้เห็นในรายวิชาและกิจกรรมการเรียนการสอนการ
4. การไม่เรียนรู้ ศึกษาหาความรู้และค้นคว้าอย่างต่อเนื่องเป็นพฤติกรรมที่จำเป็นที่ทำให้ บุคคลเป็นผู้ที่สามารถพัฒนาความรู้ได้ ต้องสะท้อนให้เห็นในรายวิชาและกิจกรรมการเรียนการสอน
5. มีทักษะที่จำเป็นต่อการศึกษาหาความรู้ในขณะที่ศึกษา คือ ทักษะพื้นฐานทางการวิจัย ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ต้องสะท้อนให้เห็นในรายวิชาและ กิจกรรมการเรียนการสอน

6. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระพื้นฐานทางด้านการจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งต้องเป็นเนื้อหาสาระที่ครอบคลุมโมทัศน์ทางการจัดการการท่องเที่ยวและปรากฏในกลุ่มรายวิชาบังคับทั้งหมด

7. ความสามารถในการนำความรู้เนื้อหาสาระทางด้านการจัดการการท่องเที่ยวไปใช้ในการทำงานได้จริง ต้องสะท้อนให้เห็นเป็นผลงาน/โครงการในรายวิชา

8. ความสามารถในการปฏิบัติการกิจในฐานะนักวิชาการและนักวิชาชีพทางการจัดการการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพจะเกิดขึ้นได้เมื่อสามารถปฏิบัติตามข้อ (1) ถึง (7) ข้างต้น

จากการสังเคราะห์ข้อมูล จึงได้ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว ของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ดังนี้

หลักสูตรสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตเป็นหลักสูตรที่ผลิตมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตให้มีความรู้ในระดับปริญญาโท สาขาการจัดการการท่องเที่ยว โดยเป็นหลักสูตรที่มีการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาความรู้บนพื้นฐานทางการวิจัย ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในการผลิตมหาบัณฑิตให้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. มีคุณธรรม และจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ
2. มีทักษะในการติดต่อสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
3. มีภาวะผู้นำและทักษะในการทำงานเป็นทีม
4. ใฝ่รู้ ศึกษา และค้นคว้าตลอดเวลา
5. มีทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาความรู้ ได้แก่ ทักษะพื้นฐานทางการวิจัย ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการเรียนรู้ด้วยตนเอง

6. มีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาสาระพื้นฐานของศาสตร์ในสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว
7. สามารถนำเนื้อหาสาระทางการจัดการการท่องเที่ยวประยุกต์ใช้ในการทำงาน
8. สามารถปฏิบัติงานในฐานะนักวิชาการและนักวิชาชีพทางการจัดการการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การวิเคราะห์ภาระงานของผู้เรียน

หลังจากได้ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ผู้วิจัยได้นำไปวิเคราะห์เพื่อสร้างภาระงานของผู้เรียนให้มีความสอดคล้องกันกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ต้องการให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณสมบัติตามที่คาดหวัง จากนั้นนำไปสู่การสร้างข้อวิชาและสร้างสังเขปรายวิชาต่อไป ภาระงานที่สร้างได้ปรากฏดังนี้

1. ผู้เรียนได้รับความรู้ในเรื่องคุณธรรมและจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพและต้องสะท้อนให้เห็นระหว่างศึกษาในขณะที่มีการอภิปราย การแสดงความคิดเห็นในทุกรายวิชา
2. ผู้เรียนมีการอภิปรายประเด็นการศึกษา นำเสนอรายงาน โครงการทางวิชาการ นำเสนอผลงานที่ค้นคว้า ทั้งปากเปล่าและจัดทำเป็นรายงานหรือบทความทางวิชาการ ตลอดจนตอบข้อซักถามต่างๆ ได้โดยใช้ภาษาไทยที่เป็นมาตรฐาน ผู้เรียนต้องผ่านการทดสอบภาษาอังกฤษก่อนเข้าศึกษา ในกรณีที่ไม่ผ่านการทดสอบต้องศึกษาเพิ่มเติมและสอบผ่าน
3. ผู้เรียนนำเสนอหัวข้อในการทำงาน การอภิปราย การสัมมนาโดยสามารถทำงานร่วมกันและยอมรับมติของทีม ตลอดจนทุกคนมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น
4. ผู้เรียนต้องศึกษา ค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่างๆ และสามารถนำเสนอประเด็นหรือความรู้ใหม่ๆ ที่สะท้อนให้เห็นถึงความใฝ่รู้ ศึกษา และค้นคว้าอย่างสม่ำเสมอ

5. ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนการทำวิจัยทั้งในและนอกชั้นเรียน และได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์จากการอภิปรายทั้งในงานวิจัยและชิ้นงานในชั้นเรียน ตลอดจนการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ต่างๆ
6. ผู้เรียนนำความรู้ในเนื้อหาสาระระบบการท่องเที่ยว กลยุทธ์ทางการตลาด การจัดการแบบยั่งยืน บูรณาการเข้ากันได้และนำความรู้ที่ได้ใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาและพัฒนาความรู้ศาสตร์ทางการจัดการการท่องเที่ยว โดยสามารถทำโครงการในรูปแบบสัมมนาและการวิจัยได้
7. ผู้เรียนนำความรู้ที่ศึกษามาประยุกต์ใช้ในการทำงาน โดยแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการนำความรู้มาแก้ปัญหาหรือข้อสงสัยด้วยกระบวนการวิจัยภายใต้หัวข้อที่เกี่ยวกับหรือเกิดขึ้นในการจัดการการท่องเที่ยว ทั้งนี้ ต้องปรากฏในรูปแบบของการสัมมนา วิทยานิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ
8. สามารถปฏิบัติงานในฐานะนักวิชาการและนักวิชาชีพทางการจัดการการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การสร้างรายวิชา

การบรรลุเป้าหมายปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้ นอกจากการวิเคราะห์ภาระงาน การออกแบบและดำเนินการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพแล้วนั้น ยังขึ้นอยู่กับ การสร้างรายวิชาที่สอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ด้วย อันประกอบไปด้วยการสร้างชื่อและการสร้างสังเขปรายวิชา โดยเฉพาะการสร้างสังเขปรายวิชาสามารถบ่งบอกขอบข่าย ลำดับการเรียนรู้ ความต่อเนื่องและความสมดุลของหลักสูตร ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำเนื้อหาสาระสร้างเป็นรายวิชาเบื้องต้นเพื่อใช้เป็นร่างและแนวทางในเอกสารร่างหลักสูตร โดยผู้วิจัยได้ใช้ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ประกอบกับภาระงานของผู้เรียนเป็นแนวทางในการสร้าง และใช้หลักเกณฑ์การสร้างรายวิชา ดังนี้

1. สร้างรายวิชาจากเนื้อหาสาระที่ได้จากข้อค้นพบ
2. แสดงประเด็นหลักๆ ถึงสิ่งที่ผู้เรียนควรรู้และสามารถทำได้ในรายวิชานั้นๆ โดยคำนึงถึงภาระการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ต้องการ

3. ส่งเสริมการทำกิจกรรม ชิ้นงานในขณะที่ศึกษารายวิชาต่างๆ
4. จัดขอบข่าย (scope) และ ลำดับการเรียนรู้ (sequence) ตามลักษณะเฉพาะของแต่ละรายวิชา

การกำหนดกลุ่มรายวิชาบังคับและรายวิชาเลือก

กลุ่มรายวิชาบังคับประกอบไปด้วยรายวิชาที่ผู้เรียนทุกคนต้องศึกษา ซึ่งต้องกำหนดให้ศึกษาครอบคลุมปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร รายวิชาต่างๆ ที่สร้างจากเนื้อหาสาระปรากฏเป็น 6 รายวิชา ดังนี้

1. วิธีวิทยาการวิจัย เป็น วิธีวิทยาการวิจัยทางการท่องเที่ยว
2. ระบบการท่องเที่ยว เป็น ระบบการท่องเที่ยว
3. การจัดการแบบยั่งยืน เป็น การวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
4. กลยุทธ์ทางการตลาด เป็น การจัดการเชิงกลยุทธ์ทางการตลาดท่องเที่ยว
5. ภาวะผู้นำและพฤติกรรมองค์การ เป็น ภาวะผู้นำและพฤติกรรมองค์การในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
6. สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยว เป็น รายวิชาที่เพิ่มเติม

กลุ่มรายวิชาเลือกประกอบไปด้วยรายวิชาที่ผู้เรียนทุกคนสามารถเลือกศึกษาตามความสนใจและหรือตามความชำนาญ รายวิชาต่างๆ ที่สร้างจากเนื้อหาสาระ ปรากฏเป็น 9 รายวิชา ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็น การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
2. การจัดการทรัพยากรทางกายภาพ เป็น การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว

3. พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาด เป็น พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาดท่องเที่ยว
4. การจัดการทรัพยากรมนุษย์ เป็น การจัดการทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
5. ธุรกิจที่พักอาศัย เป็น การจัดการธุรกิจที่พักอาศัย
6. การจัดการคุณภาพและบริการ เป็น การจัดการคุณภาพและการบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
7. อุตสาหกรรมการเดินทาง เป็น การจัดการอุตสาหกรรมการเดินทาง
8. การจัดทำโครงการธุรกิจขนาดย่อมและกลาง เป็น การจัดทำโครงการธุรกิจขนาดย่อมและกลางทางการท่องเที่ยว
9. ภาษาอังกฤษสำหรับวัตถุประสงค์เฉพาะ เป็น ภาษาอังกฤษสำหรับการจัดการการท่องเที่ยว

ในส่วนของรายวิชาภาวะผู้นำและพฤติกรรมองค์กรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้นำไปบรรจุในกลุ่มรายวิชาบังคับ เนื่องจากปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรต้องการให้ผู้สำเร็จการศึกษามีภาวะผู้นำและทักษะในการทำงานเป็นทีม และการบรรจุรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับการจัดการการท่องเที่ยวให้อยู่ในกลุ่มรายวิชาเลือกถึงแม้ว่าปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรต้องการให้ผู้สำเร็จการศึกษามีทักษะในการติดต่อสื่อสารภาษาอังกฤษนั้น เพราะในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตได้มีการทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษ ถ้าผู้เข้าศึกษามีได้มีความรู้ภาษาอังกฤษเพียงพอจึงต้องศึกษารายวิชาดังกล่าว

ทั้งนี้ รายละเอียดของสังเขปรายวิชาทั้งหมดปรากฏในเอกสารหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต พ.ศ. 2549 หน้า 137-141

การบรรลุปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

หลังจากที่ผู้วิจัยได้กำหนดปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ภาระงานของผู้เรียนและได้สร้างรายวิชาโดยอาศัยข้อค้นพบต่างๆ จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลแล้วนั้น เพื่อให้บรรลุปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรจึงต้องกำหนดภาระงานของผู้เรียนให้สอดคล้องและใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเลือกรายวิชาในหลักสูตรที่ตอบสนองภาระงาน ซึ่งปรากฏดังตารางที่ 8 ดังนี้

ตารางที่ 8 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ภาระงานของผู้เรียนและรายวิชาที่ปรากฏในหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	ภาระงานของผู้เรียน	รายวิชาที่ปรากฏในหลักสูตร
1. มีคุณธรรม และจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ	1. ผู้เรียนได้รับความรู้ในเรื่องคุณธรรมและจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพและต้องสะท้อนให้เห็นระหว่างศึกษาในขณะที่มีการอภิปราย การแสดงความคิดเห็นในทุก รายวิชา	ภาวะผู้นำและพฤติกรรมองค์การในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการสอดแทรกในรายวิชาต่างๆ
2. มีทักษะในการติดต่อสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	2. ผู้เรียนมีการอภิปรายประเด็นการศึกษา นำเสนอรายงาน/โครงการทางวิชาการ นำเสนอผลงานที่ค้นคว้า ทั้งปากเปล่า และจัดทำเป็นรายงานหรือบทความทางวิชาการ ตลอดจนตอบข้อซักถามต่างๆ ได้โดยใช้ภาษาไทยที่เป็นมาตรฐาน ผู้เรียนต้องผ่านการทดสอบภาษาอังกฤษก่อนเข้าศึกษาในกรณีที่ไม่ผ่านการทดสอบต้องศึกษาเพิ่มเติมและสอบผ่าน	วิธีวิทยาการวิจัยทางการท่องเที่ยว ระบบการท่องเที่ยว การจัดการเชิงกลยุทธ์ทางการตลาดท่องเที่ยว ภาษาอังกฤษสำหรับการจัดการท่องเที่ยว และศึกษาเพิ่มเติมได้ในรายวิชาเลือก การจัดการทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การจัดการธุรกิจที่พักอาศัย การจัดการอุตสาหกรรมเดินทาง

ตารางที่ 8 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	ภาระงานของผู้เรียน	รายวิชาที่ปรากฏในหลักสูตร
3. มีภาวะผู้นำและทักษะในการทำงานเป็นทีม	3. ผู้เรียนนำเสนอหัวข้อในการทำงาน การอภิปราย การสัมมนา โดยสามารถทำงานร่วมกันและยอมรับมติของทีม ตลอดจนทุกคนมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น	ภาวะผู้นำและพฤติกรรมองค์การ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ระบบการท่องเที่ยว สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยว และศึกษาเพิ่มเติมได้ในรายวิชาเลือก การจัดการทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
4. ใฝ่รู้ ศึกษา และค้นคว้าตลอดเวลา	4. ผู้เรียนต้องศึกษา ค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่างๆ และสามารถนำเสนอประเด็นหรือความรู้ใหม่ๆ ที่สะท้อนให้เห็นถึงความใฝ่รู้ ศึกษา และค้นคว้าอย่างสม่ำเสมอ	วิธีวิทยาการวิจัยทางการท่องเที่ยว ระบบการท่องเที่ยว สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยว วิทยานิพนธ์ การค้นคว้าอิสระและศึกษาเพิ่มเติมได้ในรายวิชาเลือก การจัดการธุรกิจที่พักออาศัย การจัดการอุตสาหกรรม การเดินทาง
5. มีทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาความรู้ ได้แก่ ทักษะพื้นฐานทางการวิจัย ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการเรียนรู้ด้วยตนเอง	5. ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนการทำวิจัยทั้งในและนอกชั้นเรียน และได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์จากการอภิปรายทั้งในงานวิจัยและชิ้นงานในชั้นเรียน ตลอดจนการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ต่างๆ	วิธีวิทยาการวิจัยทางการท่องเที่ยว ระบบการท่องเที่ยว การวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน การจัดการเชิงกลยุทธ์ทางการตลาดท่องเที่ยวและศึกษาเพิ่มเติมได้ในรายวิชาเลือก การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาดท่องเที่ยว การจัดการคุณภาพและบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ตารางที่ 8 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	ภาระงานของผู้เรียน	รายวิชาที่ปรากฏในหลักสูตร
6. มีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาสาระพื้นฐานของศาสตร์ในสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว	6. ผู้เรียนนำความรู้ในเนื้อหาสาระระบบการท่องเที่ยว กลยุทธ์ทางการตลาด การจัดการแบบยั่งยืน บูรณาการเข้ากันได้และนำความรู้ที่ได้ใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาและพัฒนาความรู้ศาสตร์ทางการจัดการการท่องเที่ยว โดยสามารถทำโครงการในรูปแบบสัมมนา และการวิจัยได้	วิธีวิทยาการวิจัยทางการท่องเที่ยว ระบบการท่องเที่ยว การวางแผน และพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน การจัดการเชิงกลยุทธ์ทางการตลาดท่องเที่ยวสัมมนาการจัดการการท่องเที่ยว วิทยานิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ และศึกษาเพิ่มเติมได้ในรายวิชาเลือก การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การจัดทำโครงการธุรกิจขนาดย่อมและกลางทางการท่องเที่ยว
7. สามารถนำเนื้อหาสาระทางการจัดการการท่องเที่ยวประยุกต์ใช้ในการทำงาน	7. ผู้เรียนนำความรู้ที่ศึกษามาประยุกต์ใช้ในการทำงาน โดยแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการนำความรู้มาแก้ปัญหาหรือข้อสงสัยด้วยกระบวนการวิจัยภายใต้หัวข้อที่เกี่ยวกับหรือเกิดขึ้นในการจัดการการท่องเที่ยว ทั้งนี้ต้องปรากฏในรูปแบบของการสัมมนา วิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ	สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยว วิทยานิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ และเพิ่มเติมได้ในรายวิชาเลือก การจัดทำโครงการธุรกิจขนาดย่อมและกลางทางการท่องเที่ยว
8. สามารถปฏิบัติงานในฐานะนักวิชาการและนักวิชาชีพทางการจัดการการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ	8. สามารถปฏิบัติงานในฐานะนักวิชาการและนักวิชาชีพทางการจัดการการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ	จากทุกรายวิชาบังคับและการทำวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ และการศึกษาเพิ่มเติมจากรายวิชาเลือก

จากตารางที่ 8 พบว่า การบรรลุปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้นั้นต้องกำหนดภาระงานของผู้เรียนและมีรายวิชาในหลักสูตรที่ตอบสนองภาระงาน ทั้งนี้ภาระงาน คือ สิ่งที่ผู้เรียนต้องนำไปปฏิบัติผ่านกระบวนการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา การกำหนดภาระงานของผู้เรียนต้องใช้เวลาวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเป็นแนวทางและคำนึงถึงภารกิจที่ผู้เรียนสามารถบรรลุหรือทำได้ จากนั้นจึงเลือกรายวิชาที่สามารถให้ผู้เรียนได้ทำภารกิจและภาระงานต่างๆ ได้

โครงสร้างพื้นฐานของหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการได้มาของปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรจากการสังเคราะห์ผลแล้วนั้น ผู้วิจัยได้นำข้อค้นพบต่างๆ มาออกแบบโครงสร้างพื้นฐานของหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาในการพิจารณาโดยใช้หลักการความคิดเห็นร่วมกัน และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาขร่างหลักสูตรต่อไป องค์ประกอบโครงสร้างพื้นฐานของหลักสูตรปรากฏผลดังตารางที่ 9 ดังนี้

ตารางที่ 9 องค์ประกอบโครงสร้างพื้นฐานของหลักสูตร

องค์ประกอบ	ข้อค้นพบ
1. ชื่อหลักสูตร	หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต: สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว Master's Degree Program of Arts in Tourism Management
2. ชื่อปริญญา	ชื่อเต็ม (ภาษาไทย) ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการการท่องเที่ยว) ชื่อย่อ (ภาษาไทย) ศศ.ม. (การจัดการการท่องเที่ยว) ชื่อเต็ม (ภาษาอังกฤษ) Master of Arts in Tourism Management ชื่อย่อ (ภาษาอังกฤษ) M.A. (Tourism Management)
3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
4. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	หลักสูตรสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตควรเป็นหลักสูตรที่ผลิตมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตให้มีความรู้ในระดับปริญญาโท สาขาการจัดการการท่องเที่ยว โดยเป็นหลักสูตรที่มีการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาความรู้บนพื้นฐานทางการวิจัย ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในการผลิตมหาบัณฑิตให้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

ตารางที่ 9 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ข้อกำหนด
	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีคุณธรรม และจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ 2. มีทักษะในการติดต่อสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 3. มีภาวะผู้นำและทักษะในการทำงานเป็นทีม 4. ใฝ่รู้ ศึกษา และค้นคว้าตลอดเวลา 5. มีทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาความรู้ ได้แก่ ทักษะพื้นฐานทางการวิจัย ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการเรียนรู้ด้วยตนเอง 6. มีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาสาระพื้นฐานของศาสตร์ในสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว 7. สามารถนำเนื้อหาสาระทางการจัดการการท่องเที่ยวประยุกต์ใช้ในการทำงาน 8. สามารถปฏิบัติงานในฐานะนักวิชาการและนักวิชาชีพทางการจัดการการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. กำหนดการเปิดสอน	หลักสูตรนี้มีกำหนดเปิดสอนตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2550 เป็นต้นไป
6. คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา	สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีไม่จำกัดสาขา และคุณสมบัติอื่นๆ เป็นไปตามประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย
7. การคัดเลือกผู้เข้าศึกษา	ทดสอบความรู้พื้นฐานทางการท่องเที่ยวและภาษาอังกฤษ และเป็นไปตามหลักการความคิดเห็นร่วมกันของคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว
8. ระบบการศึกษา	ใช้ระบบการศึกษาแบบหน่วยกิต เป็นแบบทวิภาค ปีการศึกษาหนึ่งๆ แบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษา คือ ภาคการศึกษาต้น และภาคการศึกษาปลาย และอาจมีภาคฤดูร้อนต่อจากภาคการศึกษาปลายอีกหนึ่งภาคก็ได้ ภาคการศึกษาหนึ่งๆ มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ ส่วนภาคฤดูร้อนมีระยะเวลาการศึกษาประมาณ 6-8 สัปดาห์
9. ระยะเวลาการศึกษา	ไม่เกิน 4 ปีการศึกษา นับจากภาคการศึกษาที่รับเข้าศึกษาในหลักสูตร

ตารางที่ 9 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ข้อค้นพบ
10. การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา	การประเมินผลรายวิชาให้ใช้สัญลักษณ์ A B+ B C+ C D+ D และ F ส่วนวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ ใช้ผ่าน และไม่ผ่าน
11. อาจารย์ผู้สอน	(เป็นไปตามหลักการความคิดเห็นร่วมกันของคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว)
12. จำนวนนักศึกษา	(เป็นไปตามหลักการความคิดเห็นร่วมกันของคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว และสัดส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา)
13. สถานที่และอุปกรณ์การสอน	ใช้สถานที่ และอุปกรณ์การสอนที่มีอยู่ของคณะศิลปศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตพัฒนาการ
14. ห้องสมุดและแหล่งค้นคว้า	ให้ใช้หนังสือ ตำราเรียน และแหล่งค้นคว้าของสาขาวิชาต่างๆ ที่เปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษาที่มีอยู่แล้วในห้องสมุด มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
15. งบประมาณ	ค่าใช้จ่ายดำเนินการในการผลิตบัณฑิต ประมาณคนละ 120,000 บาทต่อหลักสูตร
16. หลักสูตร	
16.1 จำนวนหน่วยกิตรวม	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต
16.2 โครงสร้างหลักสูตร	(แผนการศึกษาแบ่งเป็น 2 แผน และเป็นไปตามหลักการความคิดเห็นร่วมกันของคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว)
16.3 รายวิชา	วิธีวิทยาการวิจัยทางการท่องเที่ยว ระบบการท่องเที่ยว การวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน การจัดการเชิงกลยุทธ์ทางการตลาดท่องเที่ยว ภาวะผู้นำและพฤติกรรมองค์กรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยว การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาดท่องเที่ยว การจัดการทรัพยากร

ตารางที่ 9 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ข้อค้นพบ
	มนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การจัดการธุรกิจที่พักอาศัย การจัดการคุณภาพและบริการ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การจัดการอุตสาหกรรมการเดินทาง การจัดทำโครงการธุรกิจขนาดย่อมและกลางทางท่องเที่ยว ภาษาอังกฤษสำหรับการจัดการการท่องเที่ยว และเนื้อหาสาระเพิ่มเติมจากหลักการความคิดเห็นร่วมกันของคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว)
16.4 แผนการศึกษา	(เป็นไปตามหลักการความคิดเห็นร่วมกันของคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว)
16.5 การจัดการเรียนการสอน	1. ใช้แนวคิดในการวิจัย (research approach) และกระบวนการวิจัยในการเรียนการสอน 2. จัดสภาพการเรียนการสอนที่ส่งเสริมกระบวนการค้นหาความรู้และพัฒนาความรู้ได้ด้วยตนเอง เน้นพัฒนาที่ตัวผู้เรียนเป็นหลัก
16.6 สังเขปรายวิชา	(นำเสนอที่สร้างไว้และเป็นไปตามหลักการความคิดเห็นร่วมกันของคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว)

จากตารางที่ 9 พบว่า องค์ประกอบโครงสร้างพื้นฐานที่ได้จากข้อค้นพบและต้องนำไปพิจารณาขอความเห็นชอบเพื่อใช้เป็นองค์ประกอบในการยกร่างหลักสูตรจากการประชุมคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้หลักการความคิดเห็นร่วมกันได้แก่ (1) ชื่อหลักสูตร (2) ชื่อปริญญา (3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ (4) ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (5) กำหนดการเปิดสอน (6) คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา (8) ระบบการศึกษา (9) ระยะเวลาการศึกษา (10) การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา (13) สถานที่และอุปกรณ์การสอน (14) ห้องสมุดและแหล่งค้นคว้า (15) งบประมาณ (16.1) จำนวนหน่วยกิต และ (16.5) การจัดการเรียนการสอน ส่วนองค์ประกอบโครงสร้างพื้นฐานที่ได้จากข้อสรุปการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและต้องนำไปพิจารณาเพิ่มเติมเพื่อใช้เป็นองค์ประกอบในการยกร่างหลักสูตรจาก

การประชุมคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้หลักการความคิดเห็นร่วมกัน ได้แก่ (7) การคัดเลือกผู้เข้าศึกษา (11) อาจารย์ผู้สอน (12) จำนวนนักศึกษา (16.2) โครงสร้างหลักสูตร (16.3) รายวิชา (16.4) แผนการศึกษา และ (16.6) สังเขปรายวิชา

ผลการวิจัยขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบโครงสร้างพื้นฐานของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวที่ออกแบบไว้ จากการสังเคราะห์ผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 ไปพัฒนาและยกร่างหลักสูตรร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้หลักการความคิดเห็นร่วมกัน

ผู้วิจัยได้จัดประชุมเพื่อพัฒนาและยกร่างหลักสูตร วันจันทร์ที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2549 ที่มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต เวลา 09.00-12.30 น. โดยมีประธานคณะกรรมการและกรรมการเข้าร่วมประชุม รวมทั้งสิ้น 5 คน ทำให้ได้หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว พ.ศ. 2549 โดยดำเนินการพิจารณาตามรูปแบบของเอกสารหลักสูตรที่อ้างอิงตามรูปแบบเอกสารหลักสูตรของทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2542 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

เอกสารหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว ประกอบด้วย

1. ชื่อหลักสูตร
2. ชื่อปริญญา
3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ
4. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
5. กำหนดการเปิดสอน
6. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา
7. การคัดเลือกผู้เข้าศึกษา
8. ระบบการศึกษา
9. ระยะเวลาการศึกษา
10. การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา
11. อาจารย์ผู้สอน

12. จำนวนนักศึกษา
13. สถานที่และอุปกรณ์การสอน
14. ห้องสมุด
15. งบประมาณ
16. หลักสูตร ประกอบด้วย
 - 16.1 จำนวนหน่วยกิตรวม
 - 16.2 โครงสร้างของหลักสูตร
 - 16.3 รายวิชา
 - 16.4 แผนการศึกษา
 - 16.5 การจัดการเรียนการสอน
 - 16.6 สังเขปรายวิชา

ผลจากการประชุมเพื่อการพัฒนาหลักสูตร

จากการประชุมคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาได้พิจารณาโดยใช้หลักการความคิดเห็นร่วมกันพิจารณาองค์ประกอบ โครงสร้างพื้นฐานของหลักสูตรตามเอกสารหลักสูตรฉบับร่าง ซึ่งปรากฏผลดังตารางที่ 10 ดังนี้

ตารางที่ 10 ผลการประชุมเพื่อพัฒนาหลักสูตร

องค์ประกอบ	ผลจากการพิจารณาโดยใช้หลักการความคิดเห็นร่วมกัน
1. ชื่อหลักสูตร	มติที่ประชุม เห็นชอบ
2. ชื่อปริญญา	มติที่ประชุม เห็นชอบ
3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	มติที่ประชุม เห็นชอบ
4. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	มติที่ประชุม เห็นชอบ
5. กำหนดการเปิดสอน	มติที่ประชุม เห็นชอบ
6. คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา	มติที่ประชุม เห็นชอบ

ตารางที่ 10 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ผลจากการพิจารณาโดยใช้หลักการความคิดเห็นร่วมกัน
7. การคัดเลือกผู้เข้าศึกษา	มติที่ประชุม <ol style="list-style-type: none"> 1. ทดสอบความรู้พื้นฐานทางการท่องเที่ยวและภาษาอังกฤษ 2. ผู้เข้าศึกษาที่มีความรู้พื้นฐานทางการท่องเที่ยวไม่เพียงพอ อาจให้ศึกษารายวิชาปรับพื้นฐานทางด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเบื้องต้น โดยไม่นับหน่วยกิตและต้องสอบผ่าน 3. ผู้เข้าศึกษาที่มีความรู้ภาษาอังกฤษไม่เพียงพออาจให้ศึกษารายวิชาภาษาอังกฤษ โดยไม่นับหน่วยกิตและต้องสอบผ่าน
8. ระบบการศึกษา	มติที่ประชุม เห็นชอบ
9. ระยะเวลาการศึกษา	มติที่ประชุม เห็นชอบ
10. การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา	มติที่ประชุม เห็นชอบ
11. อาจารย์ผู้สอน	มติที่ประชุม <ol style="list-style-type: none"> 1. พิจารณาความเหมาะสมจากคุณวุฒิ ประสบการณ์และความชำนาญ ตลอดจนเป็นไปตามประกาศกระทรวง ศึกษาธิการ ในเรื่องคุณสมบัติอาจารย์ 2. กำหนดอาจารย์ประจำวิชาและอาจารย์ร่วมสอนในแต่ละรายวิชา
12. จำนวนนักศึกษา	มติที่ประชุม รับนักศึกษาปีการศึกษาละไม่เกิน 30 คน
13. สถานที่และอุปกรณ์การสอน	มติที่ประชุม เห็นชอบ
14. ห้องสมุด	มติที่ประชุม เห็นชอบ
15. งบประมาณ	มติที่ประชุม เห็นชอบ
16. หลักสูตร	
16.1 จำนวนหน่วยกิตรวม	มติที่ประชุม ศึกษาไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิตทั้งแผน ก แบบ ก 2 และแผน ข

ตารางที่ 10 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ผลจากการพิจารณาโดยใช้หลักการความคิดเห็นร่วมกัน
16.2 โครงสร้างของหลักสูตร	<p>มติที่ประชุม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แผน ก แบบ ก 2 ให้ศึกษากลุ่มรายวิชาบังคับ 18 หน่วยกิต กลุ่มรายวิชาเลือก 6 หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ จำนวน 12 หน่วยกิต 2. แผน ข ให้ศึกษากลุ่มรายวิชาบังคับ 18 หน่วยกิต กลุ่มรายวิชาเลือก 12 หน่วยกิต และการค้นคว้าอิสระ จำนวน 6 หน่วยกิต 3. ผู้ที่เข้าศึกษาอาจต้องศึกษารายวิชาปรับพื้นฐานความรู้ จำนวน 1 หรือ 2 รายวิชา โดยไม่นับหน่วยกิต
16.3 รายวิชาในหลักสูตร	<p>มติที่ประชุม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รายวิชาบังคับประกอบไปด้วย 6 รายวิชาๆ ละ 3 หน่วยกิต รวม 18 หน่วยกิต ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 วิธีวิทยาการวิจัยทางการท่องเที่ยว 1.2 ระบบการท่องเที่ยว 1.3 การวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน 1.4 การจัดการเชิงกลยุทธ์ทางการตลาดท่องเที่ยว 1.5 ภาวะผู้นำและพฤติกรรมองค์กรในอุตสาหกรรม <p>การท่องเที่ยว และ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.6 สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยว 2. รายวิชาเลือกประกอบไปด้วย 12 รายวิชาๆ ละ 3 หน่วยกิต ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2.2 การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว 2.3 พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาดท่องเที่ยว 2.4 การจัดการทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 2.5 การจัดการธุรกิจที่พักอาศัย 2.6 การจัดการคุณภาพและบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 2.7 การจัดทำโครงการธุรกิจขนาดย่อมและกลางทาง <p>การท่องเที่ยว</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.8 ภาษาอังกฤษสำหรับการจัดการการท่องเที่ยว 2.9 ธุรกิจการขนส่งเพื่อการท่องเที่ยว*

ตารางที่ 10 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ผลจากการพิจารณาโดยใช้หลักการความคิดเห็นร่วมกัน
	<p>2.10 การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว*</p> <p>2.11 เรื่องเฉพาะทางการจัดการการท่องเที่ยว* และ</p> <p>2.12 ปรีทรรศน์อุตสาหกรรมท่องเที่ยว*</p> <p>ทั้งนี้ รายวิชาหมายเลข 2.9* ปรับชื่อรายวิชาจากการจัดการอุตสาหกรรมการเดินทาง และรายวิชาหมายเลข 2.10* 2.11* และ 2.12* เป็นรายวิชาที่สร้างขึ้นใหม่ตามมติเห็นชอบของคณะกรรมการฯ</p> <p>3. รายวิชาลงทะเบียนเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ. 2548 ได้แก่ รายวิชาวิทยานิพนธ์ สำหรับแผน ก แบบ ก 2 มีค่า 12 หน่วยกิต และการค้นคว้าอิสระ สำหรับแผน ข มีค่า 6 หน่วยกิต</p> <p>4. การกำหนดรหัสรายวิชาเป็นไปตามระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต</p>
16.4 แผนการศึกษา	<p>มติที่ประชุม ผู้เรียนศึกษารายวิชาต่างๆ ตาม โครงสร้างหลักสูตร โดยให้ การศึกษารายวิชาเสร็จสิ้นในภาคการศึกษาที่ 1 ปีที่ 2 เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำงานวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2 ปีที่ 2</p>
16.5 การจัดการเรียนการสอน	<p>มติที่ประชุม เห็นชอบ</p>
16.6 สังเขปรายวิชา	<p>มติที่ประชุม</p> <p>1. เห็นชอบทุกรายวิชา ยกเว้นรายวิชา ทท 552 การจัดการคุณภาพและการบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ให้เพิ่ม ศึกษารูปแบบการจัดการคุณภาพการบริการขององค์กรท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จ อภิปรายและการศึกษานอกสถานที่ และตัด กรณีศึกษา ออก</p> <p>2. ออกแบบและสร้างสังเขปรายวิชาเพิ่มเติม ดังนี้</p> <p>รายวิชา ทท 501 ปรีทรรศน์อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (รายวิชาปรับพื้นฐานความรู้)</p> <p>ความหมายและความสำคัญของการท่องเที่ยว วิวัฒนาการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว รูปแบบขององค์กร ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนอุตสาหกรรมบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว</p>

ตารางที่ 10 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ผลจากการพิจารณาโดยใช้หลักการความคิดเห็นร่วมกัน
	<p>รายวิชา ทท 555 การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว</p> <p>หลักการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการนำมาใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ศึกษาบทบาทเชิงกลยุทธ์ของระบบสารสนเทศ การประเมินผลการใช้เทคโนโลยี ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว อภิปรายและกรณีศึกษาการจัดการด้านสารสนเทศขององค์การท่องเที่ยว รายวิชา ทท 556 เรื่องเฉพาะทางการจัดการการท่องเที่ยว</p> <p>เรื่องเฉพาะทางการจัดการการท่องเที่ยว หัวข้อเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละภาคการศึกษา</p>

จากตารางที่ 10 พบว่า องค์ประกอบโครงสร้างพื้นฐานที่ได้พิจารณาโดยใช้หลักการความคิดเห็นร่วมกัน คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาได้มีมติเห็นชอบในองค์ประกอบต่างๆ โดยองค์ประกอบที่ (7) การคัดเลือกผู้เข้าศึกษา (11) อาจารย์ผู้สอน (12) จำนวนนักศึกษาและ (16) หลักสูตร เป็นการพิจารณาร่วมกันที่แสดงความคิดเห็นแล้วจึงลงมติขอความเห็นชอบ

นอกจากนี้ ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องภาระงานของผู้เรียนและรายวิชาที่ปรากฏในหลักสูตร โดยผู้วิจัยได้ชี้แจงการได้มาซึ่งปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และเพื่อให้หลักสูตรบรรลุปรัชญาและวัตถุประสงค์ จึงต้องนำมากำหนดภาระงานของผู้เรียน ซึ่งจากภาระงานของผู้เรียนได้นำไปสู่การกำหนดรายวิชาที่ตอบสนอง สุดท้ายจึงนำรายวิชาต่างๆ ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องศึกษามาจัดกลุ่มตามลักษณะโครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาได้พิจารณาและให้ความเห็นชอบในภาระงานของผู้เรียนและรายวิชาที่ปรากฏในหลักสูตร โดยรายวิชาบังคับและการทำวิจัยทั้งในรูปแบบวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระได้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ส่วนรายวิชาให้เลือกศึกษาจัดเป็นรายวิชาที่เสริมสร้างความชำนาญหรือเลือกศึกษาตามความสนใจ

ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการทำวิจัยในขั้นตอนนี้ใช้ในการจัดทำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว (ฉบับร่าง) เพื่อนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบและแก้ไขก่อนนำไปใช้ในขั้นตอนต่อไป ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ 3 การประเมินคุณภาพหลักสูตร

ผลการวิจัยขั้นตอนที่ 3 การประเมินคุณภาพหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้นำฉบับร่างเอกสาร หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวที่ได้ผ่านการนำเสนอและเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไปทำการประเมินคุณภาพของหลักสูตรด้วยแบบประเมินที่ได้พัฒนาขึ้นและผ่านการตรวจแก้ไขแล้วใน 5 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 การประเมินปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- ส่วนที่ 2 การประเมินคุณลักษณะของผู้สอนและผู้เรียน
- ส่วนที่ 3 การประเมินเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนการสอน
- ส่วนที่ 4 การประเมินการเรียนการสอนและผลการเรียนรู้
- ส่วนที่ 5 การประเมินวัสดุหลักสูตรและบริบทสนับสนุนการเรียนการสอน

การประเมินใช้ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การวิเคราะห์ผลใช้การรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดหารด้วยจำนวนผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งปรากฏผลดังตารางที่ 11-15 ดังนี้

ตารางที่ 11 ค่าดัชนีความสอดคล้องในแบบประเมินปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ข้อ	ประเด็นความสอดคล้อง	ความคิดเห็น			IOC = $\frac{\sum R}{N}$
		สอดคล้อง (1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
<u>ส่วนที่ 1 ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร</u>					
1.1	เอกสารหลักสูตร ในข้อ 4 ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องกับกรอบโครงสร้างหลักสูตร	5	-	-	1
1.2	เอกสารหลักสูตร ในข้อ 4 ข้อความปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรความสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ในข้อ 4 เรื่อง ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	5	-	-	1
1.3	เอกสารหลักสูตร ในข้อ 4 ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาบุคลากรระดับการจัดการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	5	-	-	1

จากตารางที่ 11 พบว่า ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับกรอบโครงสร้างหลักสูตร ทั้งนี้ เพราะปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเป็นตัวกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญในหลักสูตร ในด้านความสอดคล้องของปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับแนวทางการพัฒนาบุคลากรระดับการจัดการในอุตสาหกรรม พบว่า ทั้งสองประเด็นมีความสอดคล้องเช่นกัน

ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องในแบบประเมินคุณลักษณะของผู้สอนและผู้เรียน

ข้อ	ประเด็นความสอดคล้อง	ความคิดเห็น			IOC = $\frac{\sum R}{N}$
		สอดคล้อง (1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
<u>ส่วนที่ 2 คุณลักษณะของผู้สอนและผู้เรียน</u>					
2.1	เอกสารหลักสูตร ในข้อ 11 วุฒิการศึกษาและ ประสบการณ์การทำงานของอาจารย์ผู้สอนสอดคล้อง กับรายวิชาที่สอน				
	- อาจารย์ประจำหลักสูตร	4	1	-	0.8
	- อาจารย์ต่างสาขาร่วมสอน	5	-	-	1
	- อาจารย์พิเศษ	5	-	-	1
2.2	เอกสารหลักสูตรในข้อ 7 การคัดเลือกผู้เข้าศึกษา (ผู้เรียน) ด้วยการทดสอบความรู้มีความสอดคล้องกับ กรอบโครงร่างหลักสูตร				
	- การท่องเที่ยว	5	-	-	1
	- ภาษาอังกฤษ	5	-	-	1
2.3	เอกสารหลักสูตรในภาคผนวก ก ภาระงานของผู้เรียน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร				
	<u>วัตถุประสงค์ของหลักสูตร</u>				
	1. มีคุณธรรม และ จรรยาบรรณในการ ประกอบอาชีพ				
	1. ผู้เรียนได้รับความรู้ ในเรื่องคุณธรรมและ จรรยาบรรณในการ ประกอบอาชีพและ ต้องสะท้อนให้เห็น ระหว่างศึกษาในขณะ ที่มีการอภิปราย การแสดง ความ คิดเห็นในทุกรายวิชา	5	-	-	1

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นความสอดคล้อง	ความคิดเห็น			IOC = $\frac{\sum R}{N}$	
		สอดคล้อง (1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)		
	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
	ภาระงานของผู้เรียน					
2.	มีทักษะในการติดต่อสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	2. ผู้เรียนมีการอภิปรายประเด็นการศึกษานำเสนอรายงาน/โครงการทางวิชาการนำเสนอผลงานที่ค้นคว้า ทั้งปากเปล่าและจัดทำเป็นรายงานหรือบทความทางวิชาการ ตลอดจนตอบข้อซักถามต่างๆ ได้โดยใช้ภาษาไทยที่เป็นมาตรฐานผู้เรียนต้องผ่านการทดสอบภาษาอังกฤษก่อนเข้าศึกษา ในกรณีที่ไม่ผ่านการทดสอบต้องศึกษาเพิ่มเติมและสอบผ่าน	5	-	-	1
3.	มีภาวะผู้นำและทักษะในการทำงานเป็นทีม	3. ผู้เรียนนำเสนอหัวข้อในการทำงาน การอภิปราย การสัมมนาโดยสามารถทำงานร่วมกันและยอมรับมติของทีม ตลอดจนทุกคนมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น	5	-	-	1

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นความสอดคล้อง	ความคิดเห็น			IOC = $\frac{\sum R}{N}$		
		สอดคล้อง (1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)			
	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร						
	ภาระงานของผู้เรียน						
4.	ใฝ่รู้ ศึกษา และค้นคว้า ตลอดเวลา	4.	ผู้เรียนต้องศึกษา ค้นคว้าข้อมูลจาก แหล่งความรู้ต่างๆ และสามารถนำเสนอ ประเด็นหรือความรู้ ใหม่ๆ ที่สะท้อนให้ เห็นถึงความใฝ่รู้ ศึกษา และค้นคว้า อย่างสม่ำเสมอ	5	-	-	1
5.	มีทักษะที่จำเป็นในการ พัฒนาความรู้ได้แก่ ทักษะพื้นฐานทาง การวิจัย ทักษะการคิด วิเคราะห์ และ การเรียนรู้ด้วยตนเอง	5.	ผู้เรียนจะได้รับการ ฝึกฝนการทำวิจัย ทั้งในและนอกชั้น เรียน และได้ฝึกทักษะ การคิดวิเคราะห์จาก การอภิปรายทั้งใน งานวิจัยและชิ้นงาน ในชั้นเรียน ตลอดจน การศึกษาค้นคว้า เพิ่มเติมด้วยตนเอง จากแหล่งความรู้ต่างๆ	5	-	-	1

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นความสอดคล้อง	ความคิดเห็น			IOC = $\frac{\sum R}{N}$	
		สอดคล้อง (1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)		
	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
	ภาระงานของผู้เรียน					
6.	มีความรู้ ความเข้าใจ เนื้อหาสาระพื้นฐาน ของศาสตร์ในสาขาวิชา การจัดการการท่องเที่ยว	6. ผู้เรียนนำความรู้ใน เนื้อหาสาระระบบ การท่องเที่ยว กลยุทธ์ ทางการตลาด การจัดการแบบยั่งยืน บูรณาการเข้ากันได้ และนำความรู้ที่ได้ ใช้เป็นพื้นฐานใน การศึกษาและพัฒนา ความรู้ศาสตร์ทาง การจัดการ การท่องเที่ยว โดย สามารถทำโครงการ ในรูปแบบสัมมนา และการวิจัยได้	5	-	-	1
7.	สามารถนำเนื้อหาสาระ ทางการจัดการ การท่องเที่ยวประยุกต์ ใช้ในการทำงาน	7. ผู้เรียนนำความรู้ที่ ศึกษาประยุกต์ใช้ ในการทำงาน โดย แสดงให้เห็นถึง ความสามารถในการ นำความรู้มาแก้ปัญหา หรือข้อสงสัยด้วย กระบวนการวิจัยภายใต้ หัวข้อที่เกี่ยวกับหรือ กิดขึ้นในการจัดการ การท่องเที่ยว ทั้งนี้ ต้องปรากฏในรูปแบบ ของการสัมมนา วิทยานิพนธ์หรือ การค้นคว้าอิสระ				

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นความสอดคล้อง	ความคิดเห็น			IOC = $\frac{\sum R}{N}$	
		สอดคล้อง (1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)		
	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
	ภาระงานของผู้เรียน					
8.	สามารถปฏิบัติงานในฐานะนักวิชาการและนักวิชาชีพทางการจัดการการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ	8. สามารถปฏิบัติงานในฐานะนักวิชาการและนักวิชาชีพทางการจัดการการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ	5	-	-	1

จากตารางที่ 12 พบว่า วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงานของอาจารย์ผู้สอน สอดคล้องกับรายวิชาที่สอน ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะว่าเพื่อให้สอดคล้องกับคุณสมบัติ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหรืออาจารย์ประจำหลักสูตรระดับปริญญาโทต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือ ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ จำนวน 3 คน ดังนั้นก่อนนำหลักสูตรไปใช้ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องมีคุณสมบัติดังกล่าว ในด้านการคัดเลือกผู้เข้าศึกษาด้วยการทดสอบความรู้ทางด้านการท่องเที่ยวและภาษาอังกฤษมีความสอดคล้องกับกรอบโครงสร้าง หลักสูตรซึ่งเป็นหลักสูตรทางการจัดการการท่องเที่ยวระดับปริญญาโทและให้ความสำคัญกับการ ค้นคว้าศึกษาวิจัย ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษจึงมีความจำเป็น ส่วนภาระงานของผู้เรียนมี ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรส่งเสริม ให้ผู้เรียนค้นคว้าหาข้อมูลและความรู้เพิ่มเติมด้วยภาษาต่างประเทศ ตลอดจนการได้ฝึกฝนการใช้ ภาษาอังกฤษ

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องในแบบประเมินเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนการสอน

ข้อ	ประเด็นความสอดคล้อง	ความคิดเห็น			IOC = $\frac{\sum R}{N}$
		สอดคล้อง (1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
<u>ส่วนที่ 3 เนื้อหาสาระในการจัดการเรียนการสอน</u>					
3.1	เอกสารหลักสูตรในข้อ 16.3 รายวิชาในหลักสูตร และในข้อ 16.6 สังเขปรายวิชา สอดคล้องกัน โดยในแต่ละรายวิชาได้แสดงเนื้อหาสาระไว้ชัดเจน				
1.	ภาษาอังกฤษสำหรับการจัดการการท่องเที่ยว	5	-	-	1
2.	ปริทรรศน์อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	5	-	-	1
3.	วิธีวิทยาการวิจัยทางการท่องเที่ยว	5	-	-	1
4.	ระบบการท่องเที่ยว	5	-	-	1
5.	การวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	5	-	-	1
6.	การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	5	-	-	1
7.	การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว	5	-	-	1
8.	การจัดการเชิงกลยุทธ์ทางการตลาดท่องเที่ยว	5	-	-	1
9.	พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาดท่องเที่ยว	5	-	-	1
10.	ภาวะผู้นำและพฤติกรรมองค์การในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	5	-	-	1
11.	การจัดการทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	5	-	-	1
12.	การจัดการธุรกิจที่พำกาศัย	5	-	-	1
13.	การจัดการคุณภาพและการบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	5	-	-	1
14.	ธุรกิจการขนส่งเพื่อการท่องเที่ยว	5	-	-	1
15.	การจัดทำโครงการธุรกิจขนาดย่อมและกลางทางการท่องเที่ยว	5	-	-	1
16.	การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	5	-	-	1
17.	เรื่องเฉพาะทางการจัดการการท่องเที่ยว	5	-	-	1
18.	สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยว	5	-	-	1
19.	วิทยานิพนธ์	4	1	-	0.8
20.	การค้นคว้าอิสระ	4	1	-	0.8

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นความสอดคล้อง	ความคิดเห็น			IOC = $\frac{\sum R}{N}$
		สอดคล้อง (1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
3.2	เอกสารหลักสูตรในข้อ 16.3.2 กลุ่มรายวิชาบังคับ และข้อ 16.6 สังเขปรายวิชา เนื้อหาสาระสอดคล้องครอบคลุมปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร				
1.	วิธีวิทยาการวิจัยทางการท่องเที่ยว	5	-	-	1
2.	ระบบการท่องเที่ยว	5	-	-	1
3.	การวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	5	-	-	1
4.	การจัดการเชิงกลยุทธ์ทางการตลาดท่องเที่ยว	5	-	-	1
5.	ภาวะผู้นำและพฤติกรรมองค์กรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว				
6.	สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยว	5	-	-	1
7.	วิทยานิพนธ์ (แผน ก แบบ ก 2)	4	1	-	0.8
8.	การค้นคว้าอิสระ (แผน ข)	4	1	-	0.8
3.3	เอกสารหลักสูตรในข้อ 16.3.3 กลุ่มรายวิชาเลือกและข้อ 16.6 สังเขปรายวิชา เนื้อหาสาระสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและมีประโยชน์ต่อผู้เรียนในการเลือกศึกษาและนำไปใช้				
1.	การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	5	-	-	1
2.	การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว	5	-	-	1
3.	พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาดท่องเที่ยว	5	-	-	1
4.	การจัดการทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	5	-	-	1
5.	การจัดการธุรกิจที่พักอาศัย	5	-	-	1
6.	การจัดการคุณภาพและการบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	5	-	-	1
7.	ธุรกิจการขนส่งเพื่อการท่องเที่ยว	5	-	-	1
8.	การจัดทำโครงการธุรกิจขนาดย่อมและกลางทางการท่องเที่ยว	5	-	-	1
9.	การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	5	-	-	1
10.	เรื่องเฉพาะทางการจัดการการท่องเที่ยว	5	-	-	1

จากตารางที่ 13 พบว่า รายวิชาและสังเขปรายวิชามีความสอดคล้องกัน โดยสังเขปรายวิชาได้แสดงเนื้อหาสาระไว้ชัดเจน ส่วนรายวิชาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรเพิ่มขอบข่ายสาระและกิจกรรมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ส่วนกลุ่มรายวิชาบังคับที่ผู้เรียนต้องศึกษาทั้งหมดมีเนื้อหาสาระสอดคล้องครอบคลุมปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสำหรับกลุ่มรายวิชาเลือก เนื้อหาสาระมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและมีประโยชน์ในการนำไปใช้ในอนาคต

ตารางที่ 14 ค่าดัชนีความสอดคล้องในแบบประเมินการเรียนการสอนและผลการเรียนรู้

ข้อ	ประเด็นความสอดคล้อง	ความคิดเห็น			IOC = $\frac{\sum R}{N}$
		สอดคล้อง (1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
ส่วนที่ 4 การเรียนการสอนและผลการเรียนรู้					
4.1	เอกสารหลักสูตรในภาคผนวก ก ภาระงานของผู้เรียนได้แสดงทิศทางสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน ในข้อ 16.5	5	-	-	1
4.2	เอกสารหลักสูตรในข้อ 16.6 สังเขปรายวิชา โดยเฉพาะในกลุ่มรายวิชาบังคับได้แสดงทิศทางที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในข้อ 16.5	5	-	-	1
4.3	เอกสารหลักสูตรในข้อ 16.6 สังเขปรายวิชา กิจกรรมในแต่ละรายวิชาได้แสดงทิศทางผลการประเมินผล การเรียนรู้สอดคล้องกับภาระงานในภาคผนวก ก และตอบสนองต่อปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	5	-	-	1

จากตารางที่ 14 พบว่า ภาระงานของผู้เรียนและสังเขปรายวิชามีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนที่มีกระบวนการวิจัยเป็นฐาน และเน้นการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่วนกิจกรรมในแต่ละรายวิชาได้แสดงทิศทางผลการประเมินผล การเรียนรู้สอดคล้องกับภาระงานและตอบสนองต่อปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ตารางที่ 15 ค่าดัชนีความสอดคล้องในแบบประเมินวัสดุหลักสูตรและบริบทสนับสนุน
การเรียนการสอน

ข้อ	ประเด็นความสอดคล้อง	ความคิดเห็น			IOC = $\frac{\sum R}{N}$
		สอดคล้อง (1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
<u>ส่วนที่ 5 วัสดุหลักสูตรและบริบทสนับสนุน</u>					
<u>การเรียนการสอน</u>					
5.1	เอกสารหลักสูตรในตารางหมายเลข 4 5 และ 6 วารสารวิชาการ หนังสือภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ในสำนักบรรณสารมีความสอดคล้องกับการเรียน การสอน	5	-	-	1
5.2	เอกสารหลักสูตรในตารางหมายเลข 7 และ 8 จำนวน และชนิดของอุปกรณ์การศึกษา รวมทั้งคอมพิวเตอร์ มีความสอดคล้องกับการเรียนการสอน	5	-	-	1
5.3	เอกสารหลักสูตรในตารางหมายเลข 9 พื้นที่ใช้สอย ในรูปอาคารสำหรับสาขาวิชาเมื่อเริ่มโครงการ มีความสอดคล้องกับการเรียนการสอน	5	-	-	1

จากตารางที่ 15 พบว่า วัสดุหลักสูตรและบริบทสนับสนุนการเรียนการสอนมีความพร้อมต่อการนำหลักสูตรไปใช้ โดยเฉพาะวารสารวิชาการ หนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ตลอดจนคอมพิวเตอร์ต่างก็เป็นวัสดุหลักสูตรที่จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นแหล่งข้อมูลและเครื่องมือค้นคว้า พัฒนาความรู้ โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการติดตามหนังสือที่มีการพิมพ์ (edition) ที่ทันสมัยตลอดเวลา รวมทั้งหนังสือใหม่ และให้คำนึงถึงสัดส่วนปริมาณระหว่างผู้ใช้กับจำนวนเล่ม ส่วนอุปกรณ์การศึกษา และพื้นที่ใช้สอยในรูปแบบอาคารมีเพียงพอต่อการสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพได้

ดังนั้น สรุปได้ว่าคุณภาพของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญบางคนได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ควรคำนึงถึงคุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตรให้มีคุณสมบัติครบถ้วนในการทำหน้าที่อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์และอาจารย์ผู้สอนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อประโยชน์ในการผดุงรักษามาตรฐานและคุณภาพการศึกษา
2. ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าหาข้อมูลและความรู้เพิ่มด้วยภาษาต่างประเทศ เพราะตำราและเอกสารวิชาการต่างๆ ทางด้านการจัดการการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการ มักตีพิมพ์และเผยแพร่เป็นภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ
3. ควรปรับปรุงสังเขปรายวิชาวิทยานิพนธ์ให้มีขอบข่ายกิจกรรมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
4. ควรปรับปรุงสังเขปรายวิชาการค้นคว้าอิสระให้มีขอบข่ายกิจกรรมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
5. ควรใช้และติดตามหนังสือที่มีตีพิมพ์ที่ทันสมัยและ/หรือมีการปรับปรุง ตลอดจนคำนึงถึงจำนวนหนังสือกับปริมาณผู้ใช้

หลังจากผ่านการประเมินคุณภาพหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะต่างๆ ที่ได้มาปรับปรุงหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น โดยข้อเสนอแนะที่ 2 และ 3 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงสังเขปรายวิชาให้เห็นขอบข่ายกิจกรรมต่างๆ ที่ชัดเจนขึ้น ส่วนข้อเสนอแนะที่ 1 4 และ 5 นั้นเป็นข้อเสนอแนะที่นำไปปฏิบัติเมื่อนำหลักสูตรไปใช้จริง จากนั้นผู้วิจัยได้นำเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จึงได้หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวฉบับที่แก้ไขปรับปรุงและผ่านการประเมินคุณภาพ ดังนี้

1. ชื่อหลักสูตร

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต: สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

Master's Degree Program of Arts in Tourism Management

2. ชื่อปริญญา

ชื่อเต็ม (ภาษาไทย) ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการการท่องเที่ยว)

ชื่อย่อ (ภาษาไทย) ศศ.ม. (การจัดการการท่องเที่ยว)

ชื่อเต็ม (ภาษาอังกฤษ) Master of Arts in Tourism Management

ชื่อย่อ (ภาษาอังกฤษ) M.A. (Tourism Management)

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

4. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

หลักสูตรสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตเป็นหลักสูตรที่ผลิตมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตให้มีความรู้ในระดับปริญญาโท สาขาการจัดการการท่องเที่ยว โดยเป็นหลักสูตรที่มีการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาความรู้บนพื้นฐานทางการวิจัย ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในการผลิตมหาบัณฑิตให้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

4.1 มีคุณธรรม และจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ

4.2 มีทักษะในการติดต่อสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

4.3 มีภาวะผู้นำและทักษะในการทำงานเป็นทีม

4.4 ใฝ่รู้ ศึกษา และค้นคว้าตลอดเวลา

4.5 มีทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาความรู้ ได้แก่ ทักษะพื้นฐานทางการวิจัย ทักษะการคิด วิเคราะห์ และการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4.6 มีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาสาระพื้นฐานของศาสตร์ในสาขาวิชาการจัดการ การท่องเที่ยว

4.7 สามารถนำเนื้อหาสาระทางการจัดการการท่องเที่ยวประยุกต์ใช้ในการทำงาน

4.8 สามารถปฏิบัติงานในฐานะนักวิชาการและนักวิชาชีพทางการจัดการการท่องเที่ยว ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. กำหนดการเปิดสอน

หลักสูตรนี้มีกำหนดเปิดสอนตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2550 เป็นต้นไป

6. คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา

6.1 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีไม่จำกัดสาขา และ

6.2 คุณสมบัติอื่นๆ เป็นไปตามประกาศซึ่งบัณฑิตวิทยาลัย จะประกาศให้ทราบ เป็นปีๆ ไป

7. การคัดเลือกผู้เข้าศึกษา

การทดสอบความรู้ทางการท่องเที่ยว ภาษาอังกฤษ และเป็นไปตามคู่มือการสมัครเข้า ศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ซึ่งจะประกาศให้ทราบเป็นปีๆ ไป

8. ระบบการศึกษา

ใช้ระบบการศึกษาแบบหน่วยกิต เป็นแบบทวิภาค ปีการศึกษาหนึ่งๆ แบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษา คือ ภาคการศึกษาต้น และภาคการศึกษาปลาย และอาจมีภาคฤดูร้อนต่อจาก ภาคการศึกษาปลายอีกหนึ่งภาคก็ได้ ภาคการศึกษาหนึ่งๆ มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ ส่วนภาคฤดูร้อนมีระยะเวลาการศึกษาประมาณ 6-8 สัปดาห์

9. ระยะเวลาการศึกษา

ไม่เกิน 4 ปีการศึกษา นับจากภาคการศึกษาต้นที่รับเข้าศึกษาในหลักสูตร

10. การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา

การประเมินผลรายวิชาให้ใช้สัญลักษณ์ A B+ B C+ C D+ D และ F ส่วนวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระใช้ ผ่านและไม่ผ่าน

11. อาจารย์ผู้สอน

11.1 อาจารย์ประจำหลักสูตร

นางสาวดวงนภา วินิจวรกิจกุล

วุฒิการศึกษา - ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษา (ต่างประเทศ) ททท.
ร่วมกับ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
- ศศ.บ. (ธุรกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยว) เกียรตินิยมอันดับ 2
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
- ศศ.ม. (การจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Ph.D. Candidate (Architectural Heritage Management and Tourism)
Silapakorn University

ประสบการณ์การทำงาน - พนักงาน บริษัท ฟรีเบิร์ต (ดิออริจินัล) ทัวร์ จำกัด

ปัจจุบัน

- อาจารย์ประจำสาขาวิชาธุรกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

รายวิชาที่สอน - ทท 501 ปรีทรรศน์อุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- ทท 541 ภาวะผู้นำและพฤติกรรมองค์กรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- ทท 561 สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยว

นายสุขสันต์ สุทธิพิศาล

- วุฒิการศึกษา**
- วท.บ. (เทคนิคการแพทย์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - M.A. (Architectural Heritage Management and Tourism)
Silapakorn University
 - Ph.D. Candidate (Architectural Heritage Management and Tourism)
Silapakorn University

ประสบการณ์การทำงาน ปัจจุบัน

- ผู้จัดการทั่วไป บจ. สุทธิพิศาล (ธุรกิจภัตตาคาร)
 - อาจารย์ประจำสาขาวิชาธุรกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
- รายวิชาที่สอน**
- ทท 511 วิธีวิทยาการวิจัยทางการท่องเที่ยว
 - ทท 524 การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว
 - ทท 561 (ร่วมสอน) สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยว

นายเฉลิมเกียรติ เฟื่องแก้ว

- วุฒิการศึกษา**
- Diplôme d'études françaises de l'université 2ème degré,
Université de Franche-Comté, France
 - ศศ.บ. (ภาษาฝรั่งเศส) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 - คศ.บ. (การโรงแรมและภัตตาคาร) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 - ศศ.บ. (สื่อสารมวลชน) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 - ศศ.ม. (ศึกษาศาสตร์-การสอน) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 - ศษ.ค. Candidate (หลักสูตรและการสอน) เน้นท่องเที่ยวศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- ประสบการณ์การทำงาน**
- อาจารย์ประจำ Assumption Commercial College
 - หัวหน้าพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน สายการบินนานาชาติกัมพูชา
 - อาจารย์ประจำภาควิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
 - อาจารย์พิเศษสาขาวิชาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

ปัจจุบัน

- อาจารย์ประจำสาขาวิชาธุรกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

รายวิชาที่สอน

- ทท 501 (ร่วมสอน) ปรีทรรศน์อุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- ทท 556 เรื่องเฉพาะทางการจัดการการท่องเที่ยว
- ทท 561 (ร่วมสอน) สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยว

นายพนันท์ คงสวัสดิ์เกียรติ

วุฒิการศึกษา

- ประกาศนียบัตรการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยนเรศวรร่วมกับสถาบันฝึกอบรมวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว
- ศศ.บ. (การจัดการโรงแรม) มหาวิทยาลัยรังสิต
- M.A. (International Tourism and Hotel Management) Southern Cross University, Australia

ประสบการณ์การทำงาน

- อาจารย์พิเศษสาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ปัจจุบัน

- อาจารย์ประจำสาขาวิชาธุรกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

รายวิชาที่สอน

- ทท 556 (ร่วมสอน) เรื่องเฉพาะทางการจัดการการท่องเที่ยว
- ทท 554 (ร่วมสอน) การจัดทำโครงการธุรกิจขนาดย่อมและกลางทางการท่องเที่ยว

นางสาวสุภาวดี เหล่าดี

วุฒิการศึกษา

- ประกาศนียบัตรมัคคุเทศก์ (ต่างประเทศ) ททท. ร่วมกับ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
- B.B.A. (Hotel Management) Assumption University
- M.A. (Tourism Management) Assumption University

ประสบการณ์การทำงาน ปัจจุบัน

- อาจารย์พิเศษสาขาวิชาการจัดการการโรงแรม
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
- อาจารย์ประจำสาขาวิชาธุรกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

รายวิชาที่สอน - ทท 524 (ร่วมสอน) การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว

นางสาวสุพริย ปลอดกันต์

วุฒิการศึกษา - B.B.A. (International Business) Thai Chamber University
- Master of Hospitality Management
Griffith University, Gold Coast Campus, Brisbane, Australia

ประสบการณ์การทำงาน ปัจจุบัน

- อาจารย์ประจำสาขาวิชาธุรกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

รายวิชาที่สอน - ทท 541 (ร่วมสอน) ภาวะผู้นำและพฤติกรรมองค์การในอุตสาหกรรม
ท่องเที่ยว

11.2 อาจารย์ต่างสาขาร่วมสอน**นายปรเมษฐ์ บุญนำศิริกิจ**

วุฒิการศึกษา - ประกาศนียบัตรมัคคุเทศก์ (ต่างประเทศ) ททท. ร่วมกับ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ศศ.บ. (การจัดการโรงแรม) มหาวิทยาลัยรังสิต
- M.Sc. (Hospitality Administration) Johnson & Wales University, U.S.A.

ประสบการณ์การทำงาน ปัจจุบัน

- อาจารย์พิเศษสาขาวิชาการท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
- หัวหน้าสาขาวิชาธุรกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

- รายวิชาที่สอน - ทท 554 การจัดทำโครงการธุรกิจขนาดย่อมและกลางทางการท่องเที่ยว
- ทท 555 การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

นายนราธิป ศิริภักดี

- วุฒิการศึกษา - B.A. (Hospitality Management) University of Wollongong, Australia
- Master of Aviation Management, Griffith University, Nathan Campus, Brisbane, Australia

ประสบการณ์การทำงาน ปัจจุบัน

- อาจารย์ประจำสาขาวิชาธุรกิจการบิน
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

- รายวิชาที่สอน - ทท 553 (ร่วมสอน) ธุรกิจการขนส่งเพื่อการท่องเที่ยว

ดร. เสนีย์ สุวรรณดี

- วุฒิการศึกษา - B.B.A. (Accounting) Assumption University
- M.Sc. (Business Economics) Southern Illinois University, U.S.A.
- Ph.D. (International Trade and Finance) Southern Illinois University, U.S.A.

ประสบการณ์การทำงาน ปัจจุบัน

- รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

- รายวิชาที่สอน - ทท 541 (ร่วมสอน) ภาวะผู้นำและพฤติกรรมองค์การในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ดร. กอบกุล จันทระโคติกา

- วุฒิการศึกษา - ศศ.บ. (จิตวิทยา) เกียรตินิยมอันดับ 2 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- M.B.A. (Finance) Indiana University, U.S.A.
- Ph.D. (Interpersonal Communication) Ohio State University/
Bangkok University

ประสบการณ์การทำงาน ปัจจุบัน

- อาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาโทสาขาวิชานิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

รายวิชาที่สอน - ทท 541 (ร่วมสอน) ภาวะผู้นำและพฤติกรรมองค์การในอุตสาหกรรม
ท่องเที่ยว

ดร.จิระวัฒน์ อนุวิชานนท์

- วุฒิการศึกษา** - สพ.บ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- Master of International Marketing, Thammasat University
- Ph.D. (Marketing) Thammasat University

ประสบการณ์การทำงาน - พนักงานฝ่ายบริหารพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน
บจม. การบินไทย

ปัจจุบัน

- ผู้อำนวยการสถาบันการศึกษานานาชาติ
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

รายวิชาที่สอน - ทท 553 ธุรกิจการขนส่งเพื่อการท่องเที่ยว

นายเมธา เกตุแก้ว

- วุฒิการศึกษา** - ศศ.บ. (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
- ศศ.ม. (ศึกษาศาสตร์-การสอน) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- กำลังศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประสบการณ์การทำงาน - Instructor สถาบันภาษาและวัฒนธรรม
บจม. การบินไทย

ปัจจุบัน

- อาจารย์พิเศษสาขาวิชาการท่องเที่ยว วิทยาลัยดุสิตธานี
- อาจารย์ประจำสาขาวิชาธุรกิจการบิน มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

รายวิชาที่สอน - อก 501 ภาษาอังกฤษสำหรับการจัดการการท่องเที่ยว

11.3 อาจารย์พิเศษ

รองศาสตราจารย์ ดร.ราณี อธิชัยกุล

- วุฒิการศึกษา**
- ร.บ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - M.A. (Public Administration), Oklahoma State University, U.S.A.
 - D.B.A. (Tourism), University of Strathclyde, UK
- ประสบการณ์การทำงาน** - ผู้ช่วยอธิการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ปัจจุบัน**
- อาจารย์ประจำแขนงวิชาการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- รายวิชาที่สอน**
- ทท 521 ระบบการท่องเที่ยว
 - ทท 542 การจัดการทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
 - ทท 552 การจัดการคุณภาพและการบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดรรรชนี เอ็มพันธ์

- วุฒิการศึกษา**
- วท.บ. (วนศาสตร์) เกียรตินิยมอันดับ 2 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 - M.Sc. (Forest Resources),
 - Ph.D. (Forest Land Use Planning),
University of Washington, U.S.A.
- ประสบการณ์การทำงาน** ปัจจุบัน
- วิทยากรฝึกอบรมให้กับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 - อาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาโทสาขาวิชาอุทยานนันทนาการ และ
การท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- รายวิชาที่สอน**
- ทท 522 การวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
 - ทท 523 การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นุชนารถ รัตนดวงศ์ชัย

- วุฒิการศึกษา**
- อ.บ. (ภาษาอังกฤษ) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - M.Sc. (Tourism Planning Management) University of Surrey, UK
 - กำลังศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์การทำงาน - อาจารย์ประจำภาควิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ปัจจุบัน

- อาจารย์ประจำสาขาวิชาการท่องเที่ยว ภาควิชาศิลปาชีพ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- รายวิชาที่สอน**
- ทท 531 การจัดการเชิงกลยุทธ์ทางการตลาดท่องเที่ยว
 - ทท 551 การจัดการธุรกิจที่พักอาศัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศพร ภาระสกุล

- วุฒิการศึกษา**
- ประกาศนียบัตรมัคคุเทศก์ (ต่างประเทศ) ททท. ร่วมกับ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - Cert. in Tourism, University of Surrey, UK
 - Cert. in Hotel and Motor Inn Operations, Cornell University, U.S.A.
 - วท.บ. (สุขาภิบาล) มหาวิทยาลัยมหิดล
 - ศศ.บ. (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 - ศค.ม. (สังคมวิทยา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - Ph.D. (Sociology) University of Queensland, Australia

ประสบการณ์การทำงาน

- คณบดีมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- ประธานคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ปัจจุบัน

- อาจารย์ประจำภาควิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

- รายวิชาที่สอน**
- ทท 532 พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาดท่องเที่ยว

12. จำนวนนักศึกษา

จำนวนนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่คาดว่าจะมีในแต่ละปี เป็นระยะเวลา 2 ปีการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2550

ปีการศึกษา	ปีที่ 1	ปีที่ 2	รวม	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่คาดว่าจะมี
2550	30	-	30	คาดว่าจะมีผู้สำเร็จการศึกษาลดลงเหลือปีละ 25 คน
2551	30	30	60	เริ่มจบปีการศึกษา 2551

13. สถานที่และอุปกรณ์การสอน

ใช้สถานที่ และอุปกรณ์การสอนที่มีอยู่ของคณะศิลปศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตพัฒนาการ

14. ห้องสมุด

ให้ใช้หนังสือ ตำราเรียน และแหล่งค้นคว้าของสาขาวิชาต่างๆ ที่เปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษาที่มีอยู่แล้วในห้องสมุด มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

14.1 หนังสือสำหรับค้นคว้าทางวิชาการที่เป็นภาษาไทยประมาณ 12,000 เล่ม
ภาษาอังกฤษ 8,000 เล่ม รวมทั้งหมดประมาณ 20,000 เล่ม

14.2 วารสารทางวิชาการที่เป็นภาษาไทยประมาณ 25 รายการ ภาษต่างประเทศ
10 รายการ รวมทั้งหมด ประมาณ 35 รายการ

14.3 วิทยานิพนธ์ มีรวมทั้งหมดประมาณ 1,000 เล่ม สิ่งพิมพ์รัฐบาลมีทั้งหมดประมาณ
200 เล่ม

15. งบประมาณ

ค่าใช้จ่ายดำเนินการในการผลิตบัณฑิต ประมาณคนละ 120,000 บาท/หลักสูตร

16. หลักสูตร

16.1 จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร

16.1.1 แผน ก จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

16.1.2 แผน ข จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

16.2 โครงสร้างของหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 36 หน่วยกิต

	แผน ก แบบ ก 2	แผน ข
กลุ่มรายวิชาบังคับ	18	18
กลุ่มรายวิชาเลือก	6	12
วิทยานิพนธ์	12	-
การค้นคว้าอิสระ	-	6
รวมหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	36	36

หมายเหตุ: นักศึกษาอาจต้องเรียนวิชาเสริมพื้นฐานจำนวน 1 หรือ 2 โดยไม่นับหน่วยกิต
ในกรณีที่สาขาวิชาพิจารณาแล้ว เห็นว่าจำเป็นต้องเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มเติมหรือไม่มีพื้นฐาน
ประสบการณ์ทางการท่องเที่ยว

16.3 รายวิชาในหลักสูตร

16.3.1 การกำหนดรหัสวิชา

รหัสวิชา 5 ตัว คือ XX ABC โดย 2 ตัวแรกเป็นตัวอักษร ส่วน 3 ตัวหลัง
เป็นตัวเลข ความหมายของรหัสเป็นดังนี้

- XX เป็นตัวอักษรภาษาอังกฤษ หมายถึง สาขาวิชาของรายวิชานั้นๆ
- A เป็นตัวเลข หมายถึง รายวิชาระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปริญญาโท
- B เป็นตัวเลข หมายถึง หมวดของวิชาดังนี้
 - 0 หมายถึง รายวิชาปรับพื้นฐานและ/หรือรายวิชาไม่นับหน่วยกิต
 - 1 หมายถึง รายวิชาทางการวิจัยการท่องเที่ยว
 - 2 หมายถึง รายวิชาพื้นฐานทางการท่องเที่ยว
 - 3 หมายถึง รายวิชาทางการตลาดการท่องเที่ยว
 - 4 หมายถึง รายวิชาทางทรัพยากรมนุษย์และองค์การทางการท่องเที่ยว
 - 5 หมายถึง รายวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทางการท่องเที่ยว
 - 6 หมายถึง รายวิชาสัมมนาทางการท่องเที่ยว
- C เป็นตัวเลข หมายถึง ลำดับรายวิชาในหมวดรายวิชาของรหัสตัวเลข B

16.3.2 กลุ่มรายวิชาบังคับ

ทท 511 วิธีวิทยาการวิจัยทางการท่องเที่ยว	3 (3-0-3)
TR 511 Research Methodology in Tourism	
ทท 521 ระบบการท่องเที่ยว	3 (3-0-3)
TR 521 Tourism System	
ทท 522 การวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	3 (3-0-3)
TR 522 Sustainable Tourism Planning and Development	
ทท 531 การจัดการเชิงกลยุทธ์ทางการตลาดท่องเที่ยว	3 (3-0-3)
TR 531 Strategic Management for Tourism Marketing	
ทท 541 ภาวะผู้นำและพฤติกรรมองค์การในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	3 (3-0-3)
TR 541 Leadership and Organization Behavior in Tourism Industry	
ทท 561 สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยว	3 (3-0-3)
TR 561 Seminar in Tourism Management	

16.3.3 กลุ่มรายวิชาเลือก

นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว แผน ก แบบ ก 2 ต้องเลือกเรียนรายวิชาในกลุ่มรายวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต และนักศึกษาที่เรียนหลักสูตร แผน ข ต้องเลือกเรียนรายวิชาในกลุ่มรายวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต โดยเลือกเรียนรายวิชาต่อไปนี้

อก 501 ภาษาอังกฤษสำหรับการจัดการการท่องเที่ยว*	3 (1-2-3)
EN 501 English for Tourism Management*	
ทท 501 ปรีทรรศน์อุตสาหกรรมท่องเที่ยว*	3 (3-0-3)
TR 501 Overview of Tourism Industry*	
ทท 523 การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	3 (3-0-3)
TR 523 Ecotourism Management	
ทท 524 การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว	3 (3-0-3)
TR 524 Tourism Resource Management	
ทท 532 พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาดท่องเที่ยว	3 (3-0-3)
TR 532 Consumer Behavior in Tourism Marketing	
ทท 542 การจัดการทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	3 (3-0-3)
TR 542 Human Resources Management in Tourism Industry	
ทท 551 การจัดการธุรกิจที่พักอาศัย	3 (3-0-3)
TR 551 Accommodation Business Management	
ทท 552 การจัดการคุณภาพและการบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	3 (3-0-3)
TR 552 Quality and Services Management in Tourism Industry	
ทท 553 ธุรกิจการขนส่งเพื่อการท่องเที่ยว	3 (3-0-3)
TR 553 Transportation Business for Tourism	
ทท 554 การจัดทำโครงการธุรกิจขนาดย่อมและกลางทางการท่องเที่ยว	3 (3-0-3)
TR 554 Small and Medium Business Projects in Tourism	
ทท 555 การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	3 (3-0-3)
TR 555 Information Technology Management in Tourism Industry	
ทท 556 เรื่องเฉพาะทางการจัดการการท่องเที่ยว	3 (3-0-3)
TR 556 Selected Topics in Tourism Management	

* รายวิชา อก 501 ภาษาอังกฤษสำหรับการจัดการการท่องเที่ยว เป็นรายวิชาที่ผู้ที่เข้าศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษไม่เพียงพอต้องศึกษาโดยไม่นับหน่วยกิตในภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาและต้องสอบผ่าน (S)

* รายวิชา ทท 501 ปรีทรรศน์อุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นรายวิชาที่ผู้ที่เข้าศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้ทางการท่องเที่ยวไม่เพียงพอต้องศึกษาโดยไม่นับหน่วยกิตก่อนเปิดภาคการศึกษาแรกและต้องสอบผ่าน (S)

นักศึกษาแผน ก แบบ ก 2 ให้ลงทะเบียนวิทยานิพนธ์จำนวน 12 หน่วยกิต และนักศึกษาแผน ข ให้ลงทะเบียนการค้นคว้าอิสระ 6 หน่วยกิต

ทท 590 วิทยานิพนธ์	12
TR 590 Thesis	
ทท 591 การค้นคว้าอิสระ	6
TR 591 Independent Study	

16.4 แผนการศึกษา

16.4.1 แผน ก แบบ ก 2

ชั้นปีที่ 1

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	นก
ทท 511	วิธีวิทยาการวิจัยทางการท่องเที่ยว	3
ทท 521	ระบบการท่องเที่ยว	3
ทท 522	การวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	3
อก 501	(ภาษาอังกฤษสำหรับการจัดการการท่องเที่ยว)*	3

รวม 9 (12) หน่วยกิต

* อก 501 ภาษาอังกฤษสำหรับการจัดการการท่องเที่ยว (ศึกษาโดยไม่นับหน่วยกิตสำหรับผู้ที่มีพื้นฐานไม่เพียงพอ)

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	นก
ทท 531	การจัดการเชิงกลยุทธ์ทางการตลาดท่องเที่ยว	3
ทท 541	ภาวะผู้นำและพฤติกรรมองค์การในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	3
ทท xxx	วิชาเลือก	3
	วิทยานิพนธ์	3

รวม 12 หน่วยกิต

ชั้นปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	นก
ทท 561	สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยว	3
ทท xxx	วิชาเลือก	3
	วิทยานิพนธ์	3

รวม 9 หน่วยกิต

ภาคเรียนที่ 2

วิทยานิพนธ์	6
-------------	---

รวม 6 หน่วยกิต

16.4.2 แผน ข

ชั้นปีที่ 1

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	นก
ทท 511	วิธีวิทยาการวิจัยทางการท่องเที่ยว	3
ทท 521	ระบบการท่องเที่ยว	3
ทท 522	การวางแผนและพัฒนากการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	3
อก 501	(ภาษาอังกฤษสำหรับการจัดการการท่องเที่ยว)*	3

รวม 9 (12) หน่วยกิต

* อก 501 ภาษาอังกฤษสำหรับการจัดการการท่องเที่ยว (ศึกษาโดยไม่นับหน่วยกิตสำหรับผู้ที่มีพื้นฐานไม่เพียงพอ)

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	นก
ทท 531	การจัดการเชิงกลยุทธ์ทางการตลาดท่องเที่ยว	3
ทท 541	ภาวะผู้นำและพฤติกรรมองค์การในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	3
ทท xxx	วิชาเลือก	3
ทท xxx	วิชาเลือก	3

รวม 12 หน่วยกิต

ชั้นปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	นก
ทท 561	สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยว	3
ทท xxx	วิชาเลือก	3
ทท xxx	วิชาเลือก	3

รวม 9 หน่วยกิต

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	นก
	การค้นคว้าอิสระ	6

รวม 6 หน่วยกิต

16.5 การจัดการเรียนการสอน

16.5.1 ใช้แนวคิดในการวิจัย (research approach) และกระบวนการวิจัยในการเรียนการสอน

16.5.2 จัดสภาพการเรียนการสอนที่ส่งเสริมกระบวนการค้นหาคำรู้และพัฒนาความรู้ได้ด้วยตนเอง เน้นพัฒนาที่ตัวผู้เรียนเป็นหลัก

16.6 สังเขปรายวิชา

อก 501 ภาษาอังกฤษสำหรับการจัดการการท่องเที่ยว 3 (1-2-3)

EN 501 English for Tourism Management

พัฒนาทักษะต่างๆ ในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ฝึกทักษะการอ่านจากเนื้อหาทางการจัดการท่องเที่ยวแล้วทำบันทึกย่อ สรุปความเพื่อการฝึกฝนทักษะการเขียน ฝึกทักษะการฟังจากบทสนทนาทางธุรกิจท่องเที่ยวแล้วนำประเด็นต่างๆ มาอภิปรายเพื่อการฝึกฝนทักษะการพูด

ทท 501 ปริทรรศน์อุตสาหกรรมท่องเที่ยว 3 (3-0-3)

TR 501 Overview of Tourism Industry

ความหมายและความสำคัญของการท่องเที่ยว วิวัฒนาการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว รูปแบบขององค์กรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนอุตสาหกรรมบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

ทท 511 วิธีวิทยาการวิจัยทางการท่องเที่ยว (3-0-3)

TR 511 Research Methodology in Tourism

กระบวนการวิจัยพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนาความรู้และแสวงหาความรู้ทางการท่องเที่ยว ตลอดจนความคิดเชิงตรรกะ โดยศึกษาและฝึกการทำวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การกำหนดปัญหา การทบทวนวรรณกรรม การเลือกใช้เทคนิคการเก็บข้อมูลที่เหมาะสม การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ การแปลผล การสรุปผล และการเขียนรายงานผลการวิจัย รวมทั้งการนำเสนอผลการวิจัยแบบปากเปล่า ทำและเสนอผลงานวิจัยตามประเด็นที่สนใจ

ทท 521 ระบบการท่องเที่ยว 3 (3-0-3)

TR 521 Tourism System

ภาพรวมของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว องค์ประกอบที่สำคัญในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว วิเคราะห์คุณลักษณะเฉพาะของแต่ละองค์ประกอบ พื้นฐานการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยว ระเบียบและกฎหมายที่จำเป็นในการจัดการการท่องเที่ยว ศึกษาวิจัยหรืองานศึกษาอิสระที่อยู่ในรูปแบบของการวิจัย ทำและเสนอผลงานในรูปแบบการวิจัยที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์หรือผลกระทบระหว่างองค์ประกอบ

ทท 522 การวางแผนและพัฒนากการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน 3 (3-0-3)

TR 522 Sustainable Tourism Planning and Development

แนวคิด หลักการพัฒนา และกระบวนการวางแผนการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคมจากการพัฒนากการท่องเที่ยว บทบาทของหน่วยงาน บุคคล และชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนและพัฒนากการท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืน โดยศึกษาบทบาทค้ำชองงานศึกษาอิสระ งานวิจัย และกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เพื่อให้ตระหนักถึงสาเหตุและผลของการท่องเที่ยวอันจักนำไปสู่การวางแผนและพัฒนากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทำโครงการพัฒนากการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน นำเสนอและจัดทำเป็นรายงาน

ทท 523 การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 3 (3-0-3)

TR 523 Ecotourism Management

แนวคิดและลักษณะของการพัฒนากการท่องเที่ยวที่รักษาระบบนิเวศของโลก ลักษณะและข้อกำหนดในการวางแผนเพื่อนำไปสู่การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความสามารถในการรองรับในพื้นที่ของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตลอดจนบทบาท ความรับผิดชอบและความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อภิปรายจากกรณีศึกษาและการศึกษานอกสถานที่ และจัดทำเป็นรายงาน

รายวิชาบังคับก่อน ทท 522 การวางแผนและพัฒนากการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

ทท 524 การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว 3 (3-0-3)

TR 524 Tourism Resource Management

รูปแบบการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทต่างๆ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ วิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่จำเป็นต่อการจัดการ แนวโน้มการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว อภิปรายจากกรณีศึกษาและจัดทำเป็นรายงาน

รายวิชาบังคับก่อน ทท 521 ระบบการท่องเที่ยว

ทท 531 การจัดการเชิงกลยุทธ์ทางการตลาดท่องเที่ยว 3 (3-0-3)

TR 531 Strategic Management for Tourism Marketing

แนวคิดและลักษณะทั่วไปของตลาดการท่องเที่ยว ระบบข่าวสารข้อมูล การวิเคราะห์ตลาดการท่องเที่ยว เทคนิคการคาดคะเนแนวโน้มการตลาดท่องเที่ยว การตลาดเชิงกลยุทธ์ที่นำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนและพัฒนากการตลาดท่องเที่ยว การท่องเที่ยวอิเล็กทรอนิกส์ โดยศึกษา

บทคัดย่อ งานศึกษาค้นคว้าอิสระ งานวิจัย และกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ทางการตลาด
ท่องเที่ยว จัดทำเป็น โครงการวางแผนการตลาดท่องเที่ยว และนำเสนอโครงการ

ทท 532 พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาดท่องเที่ยว 3 (3-0-3)

TR 532 Consumer Behavior in Tourism Marketing

โครงสร้างของวัฒนธรรม สังคม การเมือง เศรษฐกิจและลักษณะทางภูมิศาสตร์ของ
นักท่องเที่ยวที่มีผลต่อความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยว ประเภทของ
นักท่องเที่ยว รูปแบบและวิธีการซื้อผลิตภัณฑ์และบริการทางท่องเที่ยว การสื่อสารทางการตลาด
ที่มีผลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยว อภิปรายจากกรณีศึกษาและจัดทำเป็นรายงาน

ทท 541 ภาวะผู้นำและพฤติกรรมองค์การในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (3-0-3)

TR 541 Leadership and Organization Behavior in Tourism Industry

บทบาทของภาวะผู้นำ ทฤษฎีผู้นำ ผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงและผู้นำแบบแลกเปลี่ยน
ความต่างกันระหว่างผู้นำกับผู้บริหาร จริยธรรมและบรรณานุกรมสำหรับผู้นำ เทคนิคการสร้างและ
พัฒนาทีมงาน การพัฒนาประสิทธิภาพในการนำ ทฤษฎีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ
สภาพแวดล้อมขององค์การ วัฒนธรรมองค์การ และการเปลี่ยนแปลงองค์การ ความสำคัญของภาวะ
ผู้นำต่อพฤติกรรมองค์การในบริบทขององค์การท่องเที่ยว โดยศึกษาบทคัดย่อ งานศึกษาค้นคว้า
อิสระ งานวิจัย และกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้นำในองค์การการท่องเที่ยว อภิปราย
ประเด็นที่สนใจ นำเสนอและจัดทำเป็นรายงาน

ทท 542 การจัดการทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 3 (3-0-3)

TR 542 Human Resources Management in Tourism Organization

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โครงสร้าง
การบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ การจำแนกหน้าที่ ความรับผิดชอบ การสรรหา การคัดเลือก
การจ้างงาน การจัดการด้านความปลอดภัยและสวัสดิการ ตลอดจนการจัดการด้านแรงงานสัมพันธ์
อภิปรายจากกรณีศึกษาและจัดทำเป็นรายงาน

ทท 551 การจัดการธุรกิจที่พักอาศัย 3 (3-0-3)

TR 551 Accommodation Business Management

โครงสร้างการปฏิบัติงานและการบริหารธุรกิจที่พักอาศัย ประเภทของธุรกิจที่พักอาศัย การจัดสายงาน การกำหนดหน้าที่ การดำเนินงานของแผนกและฝ่ายต่างๆ การติดต่อระหว่างที่พัก กับหน่วยงานอื่น ตลอดจนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ศึกษารูปแบบธุรกิจที่พักอาศัยหนึ่งประเภท นำเสนอ และจัดทำเป็นรายงาน

ทท 552 การจัดการคุณภาพและการบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 3 (3-0-3)

TR 552 Quality and Services Management in Tourism Industry

แนวคิดและทฤษฎีของการจัดการคุณภาพการบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การสร้างประสิทธิภาพในการบริการ การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพบริการ ศึกษารูปแบบ การจัดการคุณภาพการบริการขององค์กรท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จ จัดทำเป็นรายงานจาก การอภิปราย และการศึกษานอกสถานที่

ทท 553 ธุรกิจการขนส่งเพื่อการท่องเที่ยว 3 (3-0-3)

TR 553 Transportation Business for Tourism

หลักการการจัดการธุรกิจการขนส่ง รูปแบบการขนส่งและคมนาคมประเภทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว รวมถึงนโยบายของภาครัฐ รูปแบบธุรกิจการขนส่งเพื่อการท่องเที่ยว แผนงานและวิธีการดำเนินงานของการขนส่งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ศึกษารูปแบบธุรกิจ การขนส่งเพื่อการท่องเที่ยวหนึ่งประเภท นำเสนอและจัดทำเป็นรายงาน การศึกษานอกสถานที่

ทท 554 การจัดทำโครงการธุรกิจขนาดย่อมและกลางทางการท่องเที่ยว 3 (3-0-3)

TR 554 Small and Medium Business Projects in Tourism

หลักการจัดทำแผนธุรกิจขนาดย่อมและขนาดกลางทางการท่องเที่ยว ศึกษารูปแบบ การดำเนินธุรกิจขนาดย่อมและกลาง แหล่งเงินทุน การจัดทำงบประมาณ การจัดทำบัญชีและการเงิน การวางแผนบุคลากร การวางแผนการดำเนินงานกิจการ การวิเคราะห์ตลาด การส่งเสริม การขาย และการวิเคราะห์การแข่งขัน มีการจัดทำแผนโครงการธุรกิจจำลองทางการท่องเที่ยวและการศึกษานอกสถานที่

รายวิชาบังคับก่อน ทท 521 ระบบการท่องเที่ยว

ทท 555 การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 3 (3-0-3)

TR 555 Information Technology Management in Tourism Industry

หลักการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการนำมาใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ศึกษาบทบาทเชิงกลยุทธ์ของระบบสารสนเทศ การประเมินผลการใช้เทคโนโลยี ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว อภิปรายและกรณีศึกษาการจัดการด้านสารสนเทศขององค์กรท่องเที่ยว

ทท 556 เรื่องเฉพาะทางการจัดการการท่องเที่ยว 3 (3-0-3)

TR 556 Selected Topics in Tourism Management

เรื่องเฉพาะทางการจัดการการท่องเที่ยว หัวข้อเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละภาคการศึกษา

ทท 561 สัมมนาการจัดการการท่องเที่ยว 3 (3-0-3)

TR 561 Seminar in Tourism Management

การนำเสนอและอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยพิจารณาจากมิติของความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดกิจกรรมและธุรกรรมทางการท่องเที่ยว ตลอดจนผลกระทบที่ตามมา ทำเอกสารประกอบการสัมมนาและเขียนบทความทางวิชาการประเด็นที่นำเสนอ

ทท 590 วิทยานิพนธ์ 12

TR 590 Thesis

ศึกษาปัญหาที่สนใจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยว รวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ออกแบบวิธีการวิจัย ทำการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย มุ่งเน้นการพัฒนาองค์ความรู้ทั้งในแง่วิชาการและวิชาชีพทางการจัดการการท่องเที่ยว เรียบเรียงเขียนเป็นวิทยานิพนธ์และสอบปกป้องวิทยานิพนธ์

ทท 591 การค้นคว้าอิสระ 6

TR 591 Independent Study

ศึกษาหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยว รวบรวมหลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง มุ่งเน้นการวิจัย การพัฒนา และการประยุกต์ในแง่ของวิชาชีพเพื่อนำไปใช้ในงานด้านการจัดการการท่องเที่ยว เรียบเรียงเขียนเป็นรายงาน และนำเสนอในการสอบสัมภาษณ์ขั้นสุดท้าย

ข้อวิจารณ์

ขั้นตอนที่ 1 ผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการออกแบบโครงสร้างพื้นฐานของหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

1. ในการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตรได้ดำเนินการใน 4 ประเด็น คือ (1) นโยบายการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาโท และความคิดเห็นต่อหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว (2) คุณลักษณะของผู้สำเร็จทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ที่พึงประสงค์ สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว (3) แนวโน้มกรอบทิศทางของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว และ (4) ลักษณะโครงสร้างหลักสูตรตามเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องและแนวโน้มเนื้อหาสาระในสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว การดำเนินการนี้้นำผลการวิจัยที่ได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารอบ โครงร่างหลักสูตรซึ่งเป็นผลไปสู่การพัฒนาหลักสูตรต่อไป

จากผลการวิจัยการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตร พบว่า

1.1 นโยบายการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาโท และความคิดเห็นต่อหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว แม้ว่าการพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวจะเป็นนโยบายของมหาวิทยาลัยและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานก็ตาม แต่การเปิดดำเนินการจริงยังต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายๆ อย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นมหาวิทยาลัยเอกชนหรือมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐซึ่งต้องรับภาระค่าใช้จ่ายทุกหลักสูตรเอง จำนวนผู้เข้าศึกษาจึงมีผลโดยตรงกับค่าใช้จ่าย อนึ่งภารกิจที่ต้องแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและตรวจสอบได้ (accountability) และการประกันคุณภาพทางการศึกษาก็เป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัย ดังนั้นข้อคำนึงต่างๆ เหล่านี้ อาจต้องนำมาพิจารณาในการพิจารณาในการกำหนดนโยบายและพัฒนาหลักสูตรทุกระดับชั้นและทุกสาขาด้วย

1.2 คุณลักษณะของผู้สำเร็จทางการศึกษาในระดับปริญญาโทที่พึงประสงค์ สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว การกำหนดคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษามีความสำคัญในการกำหนดกรอบโครงสร้างหลักสูตรด้วย อย่างไรก็ตามคุณสมบัติบางประการที่มีลักษณะเป็นนามธรรม อย่างเช่น คุณธรรม ภาวะการเป็นผู้นำ ต้องอาศัยการปลูกฝังเจตคติให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนตลอดหลักสูตรมิใช่เพียงปรากฏในรายวิชาใดรายวิชาหนึ่งก็เพียงพอต่อการสร้างคุณสมบัติบางประการได้

1.3 แนวโน้มกรอบทิศทางของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ การท่องเที่ยว แม้ว่าการวางกรอบทิศทางหลักสูตรที่ได้จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานจะได้ผลเช่นไร แต่ก็ต้องให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ด้วย เพราะเกณฑ์ มาตรฐานดังกล่าวเป็นเสมือน มาตรฐานเชิงโครงสร้างซึ่งสามารถเป็นการรับประกันในระดับหนึ่ง ว่าทุกหลักสูตรจะไปถึงเป้าหมายได้ อีกทั้งยังช่วยให้การออกแบบการเรียนการสอน การจัดการต่างๆ มีความสอดคล้องกันในทุกบริบทด้วย

1.4 ลักษณะโครงสร้างหลักสูตรตามเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องและแนวโน้มเนื้อหาสาระใน สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว โครงสร้างหลักสูตรได้ถูกกำหนดไว้ในข้อ 7 ในเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ไว้แล้ว แม้ว่าผลของการวิจัยจะได้แผนการศึกษาเป็น 2 แผนก็ตาม คือ แผน ก แบบ ก 2 และ แผน ข อย่างไรก็ตามแผน ข ควรให้ผู้มีประสบการณ์การทำงาน ตรงมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี มีสิทธิเลือกศึกษาเท่านั้น เพราะลักษณะของการวิจัยในรูปแบบของ การค้นคว้าอิสระควรนำปัญหาในการทำงานมาทำการศึกษาค้นคว้าแล้วนำผลไปใช้ในงานต่อไป ในด้านเนื้อหาสาระที่สำคัญก็ต้องนำไปสร้างเป็นรายวิชาบังคับ อย่างไรก็ตามก็ต้องสอดคล้องและ ครอบคลุมปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรด้วย

2. การออกแบบโครงสร้างพื้นฐานของหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว จากการวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตรแล้วนั้น ได้นำไปสู่การ สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปกำหนดปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การกำหนดภาระงานของ ผู้เรียนและการสร้างรายวิชา แล้วนำไปเป็นแนวทางในการออกแบบโครงสร้างพื้นฐานหลักสูตร สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว ดังนั้นการกำหนดปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรจึงมี ความสำคัญอย่างยิ่งต่อหลักสูตร เพราะเป็นเป้าหมายของหลักสูตรและใช้เป็นแนวทางในการกำหนด วิธีการและกิจกรรมการเรียนการสอนได้ด้วย ส่วนการสร้างรายวิชา จากผลแนวโน้มเนื้อหาสาระกับ การที่ไม่ได้มุ่งเน้นขอบข่ายและลำดับการเรียนรู้เนื้อหาเท่านั้น การกำหนดทักษะและความสามารถ ของผู้เรียน ตลอดจนกิจกรรมย่อมเป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างรายวิชา เพราะสิ่งเหล่านี้ช่วยกำหนด ทิศทางการประเมินและยังทำให้เห็นภาพการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองวัตถุประสงค์ใน รายวิชาเองได้อย่างชัดเจน หลังจากได้ข้อค้นพบต่างๆ จึงนำมาออกแบบโครงสร้างหลักสูตร พื้นฐานแต่อย่างไรก็ตามก็ต้องได้รับความเห็นชอบจากมติของคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและ มาตรฐานการศึกษาในขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

ในขั้นตอนนี้ได้มีการพิจารณาองค์ประกอบโครงสร้างพื้นฐานของหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวตามเอกสารหลักสูตรฉบับร่าง ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา โดยองค์ประกอบบางประการได้รับการแก้ไขและบางประการได้รับการเสนอขึ้นมาใหม่ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้นับว่าเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและการได้มาซึ่งคุณภาพของหลักสูตรในเบื้องต้นก่อนนำไปประเมินคุณภาพอีกครั้งหนึ่ง

อย่างไรก็ดีจะเห็นได้ว่าหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวที่พัฒนาขึ้นเป็นหลักสูตรที่ใช้แนวคิดในการวิจัยและกระบวนการวิจัยในการเรียนการสอน และจัดสภาพการเรียนการสอนที่ส่งเสริมกระบวนการค้นหาความรู้ และพัฒนาความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งทำให้หลักสูตรมุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นหลักมากกว่าจะเน้นเนื้อหาสาระจนเกินไป อาจกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเน้นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ใช้แนวคิดทางการวิจัยเป็นฐาน ซึ่งการนำไปปฏิบัติจริงผู้สอนอาจมุ่งที่เนื้อหาสาระเพราะคิดว่าเป็นสิ่งสำคัญในการศึกษาหาความรู้

ดังนั้น คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาจึงเห็นชอบในการกำหนดภารกิจ กิจกรรม ชิ้นงานและ/หรือ โครงงานในสังเขปรายวิชา ตลอดจนการกำหนดภาระงานของผู้เรียนแนบท้ายหลักสูตร เพราะสิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้สอนกำหนดวัตถุประสงค์ของรายวิชา สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม รวมทั้งมีแนวทางการวัดและประเมินผลในรายวิชาได้ดีขึ้น ส่วนผู้เรียนก็มองเห็นสิ่งที่จะได้รับในการศึกษาแต่ละรายวิชา

ทั้งนี้ คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ให้ข้อเสนอแนะในประเด็นการศึกษารายวิชา ปรับพื้นฐานและรายวิชาบังคับก่อน (prerequisite) ว่าไม่ควรมี โดยให้ไปกำหนดในการคัดเลือกผู้เข้าศึกษาแทน ซึ่งผู้เข้าศึกษาต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเองและมีความพร้อมในการเรียนรู้ และ/หรือมีประสบการณ์ในการทำงานด้วย

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินคุณภาพหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

การประเมินคุณภาพหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว มุ่งเน้นการประเมินคุณภาพหลักสูตรใน 5 ประเด็น ดังนี้

- ประเด็นที่ 1 การประเมินปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- ประเด็นที่ 2 การประเมินคุณลักษณะของผู้สอนและผู้เรียน
- ประเด็นที่ 3 การประเมินเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนการสอน
- ประเด็นที่ 4 การประเมินการเรียนการสอนและผลการเรียนรู้
- ประเด็นที่ 5 การประเมินวัสดุหลักสูตรและบริบทสนับสนุนการเรียนการสอน

ผลการประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องนั้นสรุปได้ว่า หลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีและมีความสอดคล้องระหว่างกรอบโครงสร้างหลักสูตร ปรัชญา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ภาระงานของผู้เรียน รายวิชาที่ผู้เรียนจำเป็นต้องศึกษา สังเขปรายวิชาต่างๆ สื่ออุปกรณ์สนับสนุนการศึกษาและสถานที่ที่ใช้ในการเรียนการสอน แต่ต้องยอมรับว่าหลักสูตรที่พัฒนาได้นี้ มีบริบทโดยรวม ได้แก่ ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ภาระงานของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน สังเขปรายวิชาต่างๆ ที่แตกต่างจากหลักสูตรระดับปริญญาโทอื่นๆ ในมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ดังนั้นการนำหลักสูตรไปใช้จริงหลังจากนี้จึงต้องมีการวางแผนอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นการประชาสัมพันธ์หลักสูตร การคัดเลือกผู้เข้าศึกษา การปฐมนิเทศ การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการประเมินผลระหว่างและหลังใช้หลักสูตร

ทั้งนี้ ได้นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นทั้งในส่วนที่เป็นข้อคิดเห็นที่จะนำไปปฏิบัติและข้อความที่ปรากฏในเอกสารหลักสูตร จากนั้นจึงนำเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตามประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ประเด็นอาจารย์ประจำหลักสูตร ในขณะที่ผู้วิจัยนำเอกสารฉบับร่างหลักสูตรไปทำการประเมินเพื่อหาคุณภาพหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตรมีทั้งสิ้น 6 คน จำนวน 3 ใน 6 คน กำลังศึกษาปริญญาเอกและสอบผ่านวัดคุณสมบัติแล้วซึ่งมีสถานะเป็น Ph.D. (candidate) และคาดว่าจะสำเร็จการศึกษาภายในปีการศึกษา 2549 อย่างไรก็ตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนี้จะนำเสนอ

ต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติหลักสูตรต่อสภามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตพื้นที่เมื่องค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรเป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548

2. ประเด็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าหาข้อมูลและความรู้เพิ่มเติมด้วยภาษาต่างประเทศ เนื่องจากสารสนเทศต่างๆ ในสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวปรากฏเป็นภาษาอังกฤษ จำนวนมาก ดังนั้นเมื่อนำหลักสูตรไปใช้ อาจารย์ผู้สอนจึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าแหล่งสารสนเทศเป็นภาษาอังกฤษ

3. ประเด็นสังเขปรายวิชา วิทยานิพนธ์ ปรับปรุงจาก “วิจัยในระดับปริญญาโท และเรียบเรียงเขียนเป็นวิทยานิพนธ์” เป็น “ศึกษาปัญหาที่สนใจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยว รวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ออกแบบวิธีการวิจัย ทำการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย มุ่งเน้นการพัฒนาองค์ความรู้ทั้งในแง่วิชาการและวิชาชีพทางการจัดการการท่องเที่ยว เรียบเรียงเขียนเป็นวิทยานิพนธ์และสอบปกป้องวิทยานิพนธ์”

4. ประเด็นสังเขปรายวิชา การค้นคว้าอิสระ ปรับปรุงจาก “การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในหัวข้อที่น่าสนใจระดับปริญญาโท เรียบเรียงเป็นรายงาน และนำเสนอในการสอบสัมภาษณ์ขั้นสุดท้ายของปริญญาโท” เป็น “ศึกษาหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยว รวบรวมหลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง มุ่งเน้นการวิจัย การพัฒนา และการประยุกต์ในแง่ของวิชาชีพ เพื่อการนำไปใช้ในงานด้านการจัดการการท่องเที่ยว เรียบเรียงเขียนเป็นรายงาน และนำเสนอในการสอบสัมภาษณ์ขั้นสุดท้าย”

5. ประเด็นการใช้และติดตามหนังสือที่มีপিพิมพ์ที่ทันสมัยและ/หรือมีการปรับปรุงตลอดจนคำนึงถึงจำนวนหนังสือกับปริมาณผู้ใช้นั้น ตามระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ได้กำหนดให้สำนักสารบรรณติดตามหนังสือ และตำราที่มีการปรับปรุงอยู่ทุกปีงบประมาณ อีกทั้งอาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษาสามารถเสนอรายชื่อตำรา หนังสือ วารสาร และสื่อสนับสนุนการสอนกับทางสารบรรณได้